

**LEREN
VAN
KUNST
& DE
KUNST
VAN
HET
LEREN**

**IVKO
SCHOOL
PLAN
2022
2026**

INHOUDSOPGAVE

1	Papieren tijger	4
2	Basisinformatie IVKO	6
2.1	Totstandkoming schoolplan	8
2.2	Terugblik op schoolplanperiode 2016 - 2020	10
2.3	Tijdslijn schoolontwikkeling 2016 - 2021	12
2.4	Leeswijzer	14
3	Richtinggevende kaders	16
3.1	De MSA op weg naar 2027: De stad als schoolgebouw, Amsterdam als proeftuin	17
	• Kansengelijkheid	19
	• Wereldburgerschap	19
	• De stad van de toekomst	20
	• Kunst, creativiteit & schoonheid	22
3.2	Waar staan we voor?	23
	• Waar gaan we voor?	24
	Intermezzo Montessori-onderwijs op het ivko	28
3.3	Analyses	30
	• Interne analyse	31
	• Externe analyse	35
	Intermezzo Atelier ivko: snack van de toekomst	38

4	De ambities van dit schoolplan	40
4.1	Speerpunt 1 Be kind, work hard, take care // pedagogiek & schoolcultuur	42
4.2	Speerpunt 2 Leren door maken en meemaken // programma	48
	Intermezzo Authentieke kunsteducatie en critical making	51
	Intermezzo Nieuw examenvak op de havo: natuur, leven en technologie	52
4.3	Speerpunt 3 Het leren activeren en hoge verwachtingen // didactiek	54
	Intermezzo Growth mindset, ofwel een positief groeibesef	57
4.4	Speerpunt 4 Grip op ontwikkeling // houding & vaardigheden	59
	Intermezzo Mijn brein en ik	63
4.5	Speerpunt 5 Helderheid en nabijheid in organisatie & communicatie // organisatie	65
4.6	Planning schoolplanperiode	68
5	De bouwstenen van het IVKO	72
5.1	Personeelsbeleid	74
	• Docenten kijken bij elkaar in de les: lesbezoeken en video-intervisie	74
	• Gezamenlijke ontwikkeltijd	74
	• Een goed inductietraject voor nieuwe docenten	75
	• Bekwaamheid docententeam	75
5.2	Kwaliteitsbeleid	77
	• Kwaliteit in vijf cirkels: kwaliteitsagenda van de MSA	77
	• TRIPS-enquêtes: een directe manier van feedback	78
	• Opbrengstgericht werken cyclus en examenanalyse	78
	• MSA-brede leernetwerken: leren door onderlinge uitwisseling	79
	• Medezeggenschap & inspraak	79
5.3	Samenvatting onderwijskundig beleid	82
	• Vakkenaanbod en profielkeuzes	82
	• Onderwijstijd	83
	• Doorlopende leerlijn en vakwerkplannen	83
	• Burgerschapsonderwijs	83
	• Ondersteuning	87
	• Omgaan met taal- en rekenachterstanden	88
	• Leerlingvolgsysteem	89
	• Veiligheid en anti-pestbeleid	89
5.4	Bijlage 1: DAMU-beleidsnotitie	92

DE PAPIEREN TIJGER

Een schoolplan is soms een papieren tijger: een stoffig stuk tekst in een la. Als we deze beeldspraak doortrekken, is dit schoolplan een verwoede poging om een energiek bewegende tijger vast te leggen op de foto. Er gebeurt zoveel op het IVKO met zoveel energie en ambitie dat het moeilijk is dat recht te doen in een schoolplan. Niettemin ligt het hier voor je: een plan dat zowel beschrijft waar we als school voor staan, waarmee we bezig zijn, als waar we naar toe willen.

In 2022 bestaat het IVKO 60 jaar. Dat is al bijna een mensenleven. Het IVKO is uitgegroeid tot een leergemeenschap waar plezier, kwaliteit en kunstzin hand in hand gaan. Het IVKO behoort inmiddels tot de populairste scholen van de stad, juist door vast te houden aan het unieke profiel. Hans Snoek, de artistiek leider van het Scapino Ballet, zegt in de oprichtingsvergadering in maart 1962 een school te willen oprichten ‘voor kunstzinnige leerlingen die zich op een traditionele school niet thuis voelen en op het IVKO hun aanleg beter kunnen ontplooien’. En zo is het nog steeds!

Als de afgelopen jaren ons iets geleerd hebben, is het wel hoe belangrijk het IVKO is in het leven van leerlingen. De opeenvolgende schoolsluitingen tijdens de pandemie legden bloot hoezeer de IVKO-leerlingen houden van hun school. Alles werd gemist: niet alleen de kunstlessen, de excursies, de IVKO-week en de mozzarella-tosti's, maar ook de fysieke lessen Nederlands of wiskunde en het halen van een ‘te laat’-briefje bij de receptie. Dat geeft ons als team een hernieuwd besef van het belang van het werk dat wij doen.

De overkoepelende ambitie van het vorige schoolplan was om de meest bruisende kunstschool van Nederland te zijn. En dat waren we begin 2020 na weer een spectaculaire IVKO-week! En toen gooide corona roet in het eten. We doen er nu alles aan om leerlingen zo snel mogelijk weer te laten zien en voelen dat het bruist op het IVKO. Ze hebben het nodig. Maar dit schoolplan gaat nog een stap verder. We leggen de lat voor onszelf hoog wat betreft de kwaliteit van ons onderwijs en begeleiding. En wij hebben hoge verwachtingen van de leerlingen wat betreft cognitie, kunstzinnig vermogen en veerkracht. Een sterk en hecht team van docenten en ondersteuners doet er deze schoolplanperiode alles aan om onze leerlingen te laten zien dat plezier en kwaliteit hand in hand gaan. Moedig voorwaarts!

Kim Wannet
Directeur IVKO
Juli 2022

BASISINFORMATIE

IVKO

Mavo
Havo

Kunstvakonderwijs
Cultuurprofielschool
DAMU

Montessorionderwijs

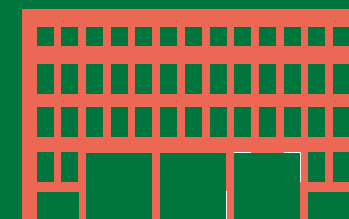
BRIN
16PS04

AANTAL LEERLINGEN
540

NOA
opleidingsschool

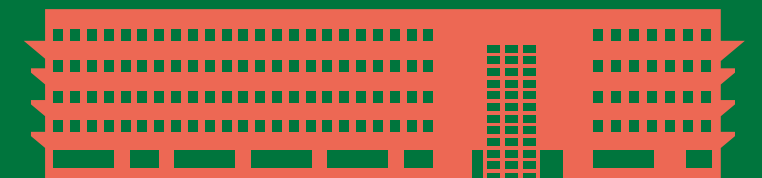

IVKO
Rustenburgerstraat 15
1074 EP in Amsterdam
020-5979360

DIRECTEUR
Kim Wannel

ivko@msa.nl
www.ivko.nl

**TIJDELIJKE
DEPENDANCE**
Rustenburgerstraat 236

BESTUUR
Montessori
Scholengemeenschap
Amsterdam (MSA)

BESTUURDER
Alle van Steenis

BEZOEKADRES
Polderweg 3
020-59799899

TOTSTANDKOMING SCHOOLPLAN

De afgelopen schoolplanperiode liep van oktober 2016 tot en met 2020. In 2019 en 2020 is het schoolplan geëvalueerd met de DMR, de leerlingenraad, de OuderResponsGroep en de schoolleiding. In vervolg daarop zijn enkele korte sessies geweest met schoolleiding, DMR en leerlingenraad om de speerpunten van het nieuwe schoolplan te bepalen. Deze zijn in februari 2021 door de directeur geformuleerd en gedeeld met de bestuurder.

In juni 2021 is V&F Consult benaderd om enkele schoolplansessies te begeleiden. Twee sessies met het hele team hebben plaatsgevonden in augustus en september 2021. De focus daarvan was allereerst het scherpstellen van de missie (waar staan we voor) en de visie (waar gaan we voor). Vervolgens zijn grotendeels nieuwe speerpunten opgesteld en deze zijn vertaald naar doelen. Dit is gebeurd in drie sessies met een focusgroep in augustus, september en oktober 2021 waarin de teamcoördinatoren, de DMR, het OOP en de schoolleiding vertegenwoordigd waren.

De speerpunten en doelen die onder leiding van V&F consult gezamenlijk zijn opgesteld, zijn voorgelegd aan DMR en OuderResponsGroep, schoolleiding en teamleden in de periode van oktober tot december 2021. Daarbij konden de speerpunten rekenen op instemming, maar kwam ook steeds de feedback dat een deel van de inhoud van de in voorjaar 2021 geformuleerde speerpunten verloren was gegaan, terwijl deze intussen wel richtinggevend en betekenisvol waren geworden voor het team. Sterker nog: het team was met zoveel energie aan de slag gegaan met deze speerpunten dat een deel zelfs al verwezenlijkt is in 2021.

Het huidige schoolplan is dan ook een mix van de uitkomsten van de sessies onder leiding van V&F Consult, maar grijpt ook terug naar de eerder zelf geformuleerde speerpunten. Het gehele team heeft op verschillende studiedagen in najaar 2021 en voorjaar 2022 bijgedragen en meegedacht. De ambities in dit schoolplan worden dan ook werkelijk gezamenlijk gedragen door het team.

2. 1

TERUGBLIK OP SCHOOLPLANPERIODE 2016 – 2020

De overkoepelende ambitie in het schoolplan 2016-2020 was om de meest bruisende kunstschool van Nederland te worden in 2020. De laatste schoolweek uit jaar 3 van de schoolplanperiode was de week voor Kerst 2019. De IVKO-week waarin al onze leerlingen uitvlogen naar 50 workshops in de meest uiteenlopende disciplines. Het werk dat zij maakten onder leiding van kunstenaars en makers in de stad namen zij mee naar de wervelende eindpresentatie op vrijdag. Ouders, kunstenaars, docenten en medewerkers genoten van video-installaties, choreografieën, spoken word performances, originele liedjes en beeldende tentoonstellingen. Die avond, tijdens het traditionele Kerstdiner van het team, constateerden we gezamenlijk: het IVKO is de meest bruisende kunstschool van Nederland.

Het schoolplan 2016 – 2020 kende meer ambities

- Het verder versterken van ons kunstprofiel.
Qua inhoud en qua opbrengst.
- Het bewaken van de kwaliteit in algemene zin.
- De verdere professionalisering van het gehele team.
Onderwijzend én onderwijsondersteunend personeel.
Binnen een transparante, open cultuur.
- Het aandacht hebben voor verschillen in de meest brede zin.
- Het verder ontwikkelen van een inspirerende fysieke leeromgeving.
- Het voortdurend evalueren en bijstellen van de te behalen doelen.

Deze ambities zijn geëvalueerd met de medezeggenschapsraad (DMR), de leerlingenraad, de ouderresponsgroep (ORG) en de schoolleiding. Daar is geconcludeerd dat we trots zijn op de resultaten die we hebben geboekt op alle ambities. Wel is de in het schoolplan beschreven ambitie om kunskapsskolan in te zetten als didactische methode om ‘aandacht te hebben voor verschillen in de meest brede zin’ al in schooljaar 2016/2017 verlaten.

2. 2

In 2017 zijn de ambities nader gepreciseerd en is het terugdringen van de uit- en afstroom van leerlingen toegevoegd als één van de doelen. Ook is in dat jaar het begrip ‘moeiteloosheid’ geïntroduceerd als streven: hoe mooi zou het zijn als je prestaties kunt leveren op een ogenschijnlijk moeiteloze wijze, als in een flow-ervaring. Hoewel er zeker dergelijke momenten zijn geweest, kunnen we stellen dat we in dit opzicht stralend hebben gefaald, want wat hebben we hard gewerkt en zeker in de coronajaren 2020 en 2021 voelde het soms ook als moeizaam geploeter.

Het IVKO heeft als kunstvakschool een duidelijk profiel in de stad. Toch hebben we in de afgelopen schoolplanperiode subtiel aan ons merk gedraaid. ‘Vrijheid blijheid’ was iets te veel de bijklank van onze merknaam geworden. Nu proberen we voor leerlingen de lat niet alleen hoog te leggen op kunstzinnig en creatief gebied, maar ook wat betreft cognitie. We zijn in de afgelopen schoolplanperiode in onze voorlichting veel meer de nadruk gaan leggen op een goede werkhouding. Om ruimte te maken voor het kunstonderwijs biedt het IVKO de cognitieve vakken immers in minder tijd aan. Dat vraagt inzet van onze leerlingen.

TIJDSLIJN SCHOOLONTWIKKELING 2016 - 2021

- **2016**
IVKO erkend als 'kunstvakschool' in Amsterdamse kernprocedure: alle potentiële leerlingen doen een intake om kunstzinnige motivatie vast te stellen
- **2017**
DAMU-status, als één van twaalf scholen in Nederland
- **2017**
IVKO-week nieuwe stijl: 1 thema, 35 workshops, in samenwerking met makers in de stad
- **2017**
eerste Grote Voorstelling: een IVKO brede theaterproductie
- **2018**
trend van dalende leerlingenaantallen overtuigend gestopt: 68 procent meer aanmeldingen
- **2018**
kwaliteit havo onvoldoende beoordeeld wegens tegenvallende examenresultaten 2016/2017 en teveel doubleurs in tweede klas
- **2018**
introductie van Leerpodium: digitaal kunstportfolio voor leerlingen én digitale leeromgeving
- **2018**
introductie van TRIPS: docenten onderzoeken voortaan zelf de kwaliteit van hun onderwijs door digitale leerlingenquêtes uit te zetten
- **2019**
Onderwijsinspectie beoordeelt na bezoek aan het IVKO het **havo-onderwijs als voldoende**

2
.
3

- **2019**
start teambrede opleiding Didactisch Coachen
- **2019**
start Talentklas Beeldend i.s.m. de Breitner Academie
- **2020**
start coachingsuren: meer tijd voor gesprekken tussen leerling en mentor
- **2020**
het begrip 'domeinonderwijs' als richtinggevende visie wordt verlaten; secties krijgen de mogelijkheid te kiezen voor co-teaching en daarbij te werken in een domein
- **2020**
de grotendeels ineffektieve KWT-uren worden vervangen door IVKO-uren met remediërend of verrijkend karakter
- **2021**
grootscheepse verbouwing van het IVKO met kantine voor leerlingen als hoogtepunt
- **2021**
eerste deelnemers Montessori-meesterschap afgestudeerd
- **2021**
start Atelier IVKO: maakplaats waar alle beeldende disciplines huizen en leerlingen interdisciplinair werken
- **2021**
start Bèta-profiel Natuur & Gezondheid op de havo

LEESWIJZER

In het vervolg van dit schoolplan tref je drie hoofdstukken aan. Het eerstvolgende hoofdstuk beschrijft de kaders die de MSA met het strategisch beleid aan haar scholen meegeeft. Ook beschrijft dit hoofdstuk de missie en de visie van het IVKO plus een korte interne en externe analyse van de huidige situatie van het IVKO. In het volgende, en meest belangrijke, hoofdstuk gaan we in op de ambities en doelen van het IVKO voor de komende vier jaar. In de bijlagen tref je de nodige informatie aan over de wijze waarop het IVKO voldoet aan de wettelijke eisen ten aanzien van het schoolplan. Daarin leggen we verbinding met documenten van de MSA en het IVKO waarin het onderwijskundig-, personeels- en kwaliteitsbeleid verder is uitgewerkt.

2
.
4

RICHTINGGEVENDE KADERS

3
•
1

DE MSA OP WEG NAAR 2027: DE STAD ALS SCHOOLGEBOUW, AMSTERDAM ALS PROEFTUIN

Het IVKO is samen met zusterscholen Metis Montessori Lyceum, Kiemm, het Montessori College Oostpoort en het MLA onderdeel van de stichting Montessori Scholengemeenschap Amsterdam, ofwel de MSA.

De missie van de MSA luidt als volgt:

Wij, medewerkers van de montessorischolen in Amsterdam, zijn gedreven om jonge, opgroeiende mensen te steunen in hun ontwikkeling tot autonome, zelfbewuste burgers. Burgers die de kunst van het samenleven verstaan, met name in een grootstedelijke context als Amsterdam. Daarom is het zo belangrijk dat leerlingen ontdekken wie ze zijn (ken jezelf), wie de anderen zijn (ken de ander), hoe ze zich verhouden tot de wereld (ken de wereld) en tot de toekomst (verken de toekomst). De vorming van je mens-zijn staat daarin centraal. Daarbij willen we hen begeleiden in de ontwikkeling tot kritische denkers en doeners die zelfbewust keuzes maken en creatief en verbindend zijn. Vanuit die missie bereiden wij onze leerlingen voor op de uitdagingen waarvoor zij gesteld worden en creëren wij meerwaarde voor de maatschappij. Het voortgezet onderwijs in Amsterdam en omgeving is ons en hun domein.

De MSA heeft vier strategische thema's benoemd. Deze zijn richtinggevend voor de periode tot 2027. Hieronder benoemen we de vier thema's. Vervolgens leggen we uit hoe wij ons verhouden tot deze thema's en er vorm aan geven.

1 • Kansengelijkheid:

Superdiversiteit is in Amsterdam een realiteit, waarbij de thuissituatie van veel burgers fors verschilt, wat leidt tot kansenongelijkheid. Wij zien diversiteit als een kans, die vraagt om verdere doorvoering van differentiatie van ons onderwijs. Elke leerling wordt gezien en erkend. Laat leerlingen elkaar ontmoeten (ken jezelf, ken de ander). De waardering voor alle niveaus wordt gelijk, techniekonderwijs is een belangrijk vak in de toekomst. Iedereen wordt behandeld zoals hij wil, racisme wordt uitgebannen op school als begin van een maatschappelijke verandering.

Iedere leerling binnen het IVKO wordt passend begeleid en gecoacht. Wij bieden de Amsterdamse basisondersteuning. In de schoolplanperiode 2022/2026 zijn veel additionele middelen beschikbaar om de vertraging die het onderwijs heeft opgelopen op cognitief en sociaal-emotioneel gebied in te lopen. Het IVKO zal ruim aanvragen en deze middelen zo snel en effectief mogelijk inzetten om leerlingen te ondersteunen. Het IVKO wil daarnaast inzetten op gerichte werving van creatieve leerlingen met een migratieachtergrond. Leerlingen met een bi-culturele achtergrond zijn ondervertegenwoordigd op onze school.

2 • Wereldburgerschap:

Montessorionderwijs heeft mede als doel om leerlingen bewust te maken van belangrijke zaken als duurzaamheid, (sociale) media, technologie, verbondenheid, geschiedenis (leren van fouten), democratie, religie, cultuur en talen, politiek zelfvertrouwen en wereldburgerschap. Amsterdam is een omgeving met veel concreet, levend materiaal, zowel om kennis op te doen als om te ontmoeten. Kortom: te oefenen in een gemeenschap op en buiten school. Bij het voorbereiden van leerlingen op het functioneren in die grootstedelijke gemeenschap hoort het vermogen om feedback te geven en te ontvangen (vooral aan volwassenen, vragen de leerlingen zelf). We onderzoeken met leerlingen wat kansenongelijkheid is in Amsterdam en dagen hen uit tot creatieve ideeën en acties om het te bewerkstelligen. Leerlingen nemen ook in hun schooltijd verantwoordelijkheid. We bouwen voort op hun nieuwsgierigheid en begeleiden hun onderzoeksvaardigheden. We dagen leerlingen uit om zich te verdiepen in, te discussiëren over en oplossingen te bedenken voor maatschappelijke en/of technologische vraagstukken, bijvoorbeeld met behulp van Bèta Burgerschap.

Dit thema geven wij natuurlijk vorm in de lessen geschiedenis en maatschappijleer/maatschappijwetenschappen en het mentoraat. Bijzonder op het IVKO is dat wij ook in ons kunstonderwijs de link met wereldburgerschap leggen. Het IVKO heeft een lange en zeer gewaardeerde traditie in expressie: de leerling leert zichzelf en zijn plek in de wereld kennen door zich vrijelijk kunstzinnig te uiten. Daarnaast investeert het IVKO in authentieke kunsteducatie. Dat betekent dat in het kunstonderwijs complexe opdrachten worden gegeven die aansluiten bij de belevingswereld van de leerlingen, maar ook raken aan vraagstukken in de maatschappij. Van maatschappijkritiek, tot kunstzinnige oplossingen voor taaie maatschappelijke vraagstukken. Van co-creaties van leerlingen en 'buitenstaanders' in onze maatschappij tot het kritisch onderzoeken van je eigen motieven: in ons kunstonderwijs komt het allemaal voorbij. De IVKO-leerlingen leren van kunst.

3 • De stad van de toekomst:

In de stad van de toekomst leren leerlingen te navigeren voor iets waar geen kaart van is. Om onze leerlingen voor te bereiden op grote uitdagingen zoals gezondheid en voeding, mobiliteit, duurzaamheid, wonen en werken in de stad, zullen zowel de inhoud als de inrichting van het onderwijs veranderen. Duurzaamheid is een thema dat één op één te maken heeft met de toekomst van onze leerlingen. Er is behoefte aan expliciete aandacht voor de omgang met technologie (vragen vooral leerlingen) en de betekenis ervan voor de kwaliteit van leven. Door technologie te begrijpen en te doorgronden, leren leerlingen zich voor te bereiden op het onbekende, leren zij complexiteit te hanteren, leren zij zich te verhouden tot de aarde, het leven en de toekomst.

Met een nieuw aanbod op grens van kunst & technologie bereidt het IVKO leerlingen hierop voor. Het vak Natuur, Leven en Technologie dat met ingang van schooljaar 2021/2022 is gestart op de havo levert hier ook een bijdrage aan. Van oudsher is het kunstonderwijs op het IVKO sterk in expressie en kunstzinnig vakmanschap. Zonder deze verworvenheden uit te hollen, wordt het proces van critical making hieraan toegevoegd. Meer en meer verkennen we in ons kunstonderwijs het grensvlak tussen kunst en technologie.

“

4 • Kunst, creativiteit & schoonheid:

Amsterdam is bij uitstek stad van schoonheid, kunst en creativiteit. Historische architectuur, beeldende kunst, muziek en musea. We zetten dit in bij persoonsvorming, wereldburgerschap, toekomst en diversiteit. Drama, beeldende kunst en creativiteit lenen zich goed om dichter te komen bij wie je bent, om schaamte te overwinnen en je identiteit te versterken. Kunst versterkt in alle cognitieve vakken het interdisciplinair werken en het verbinden. Het maakt het eenvoudiger om zo een verbinding te leggen tussen school en de wereld.

”

Leren van kunst is het DNA van het IVKO en de reden van het bestaan van onze school. Kunstonderwijs is namelijk zoveel meer dan onderwijs in kunst. Het is ook een oefening in menswording. Er zijn geen verdere woorden nodig om uit te leggen hoe wij ons tot dit thema verhouden want wij vallen ermee samen.

3
.
2

WAAR STAAN WE VOOR?

IVKO

Leren van kunst en de kunst van het leren.

Het IVKO staat voor (kunst)onderwijs waarin leerlingen zich ontwikkelen tot zelfstandige mensen met artistiek-creatief vermogen, zelfkennis en zelfvertrouwen. Met oprechte aandacht voor iedereen stimuleren wij leerlingen om hun dromen na te jagen en een positieve bijdrage te leveren aan de samenleving.

Kernwaarden

- kunstzinnig
- betrokken
- authentiek
- bevlogen

WAAR GAAN WE VOOR?

“ Wij moeten met al onze kennis, inzicht en vernuft het kind tegemoet treden om het te inspireren tot een houding van nieuwsgierigheid en betrokkenheid. Dat te organiseren is de wezenlijke opdracht van de school. ”
DR. MARIA MONTESSORI

Kunstonderwijs staat centraal op onze school. Het helpt onze leerlingen om zichzelf, elkaar en de wereld om hen heen beter te begrijpen. De leerlingen leren op onze school om hun grenzen te verleggen en hun mogelijkheden te benutten. Vanuit een positieve houding en met oprechtheid leren wij dagelijks van en met elkaar volgens de principes van montessorionderwijs. Het IVKO is een veilige, hechte en creatieve leergemeenschap waarin het plezier in leren voorop staat en leerlingen zich inzetten.

Enkele begrippen uit onze missie en visie willen wij nader toelichten:

1 • Leren van kunst en de kunst van het leren

Op het IVKO staat leren van kunst centraal. Daarmee bedoelen we dat kunstonderwijs niet alleen een doel is maar ook een middel. Het kunstonderwijs kan ons creatieve, kunstzinnige en ambachtelijke vaardigheden bijbrengen. We leren onszelf kennen als scheppend wezen, we leren elkaar kennen, en het levert ons een kritisch venster op de wereld. Door leerlingen een significant deel van hun puberteit onder te dompelen in de magische, poëtische, geëngageerde en bevrijdende wereld van de kunst verrijken we hun blik op zichzelf, elkaar en de wereld. Een stap richting betrokken wereldburgerschap. Dat neemt iedere leerling mee. Of hij of zij nu wel of niet voor een kunstzinnige of creatieve vervolgopleiding kiest.

3

.

2

2 • De montessori-opdracht: nieuwsgierig, betrokken en zelfsturend

Het IVKO is een montessorischool. In de kern laat het montessori-concept zich samenvatten tot *'help mij het zelf te doen'*. De bedoeling is de leerling in vier of vijf of zes jaar te begeleiden tot een mens die vanuit zelfkennis verstandige keuzes kan maken in eigen leren en ontwikkeling en zich positief verhoudt tot de samenleving.

Er zijn veel misvattingen over montessori. Soms denken leerlingen dat het betekent dat ze te allen tijde zelf mogen beslissen wat ze doen en of ze überhaupt iets doen. Dat noemen wij gekscherend wel 'de montessori-verwarring'. Vaak wordt het montessori-gedachten-goed platgeslagen tot werken met studiewijzers, zelf plannen en keuzewerktijd. Dat haalt de ziel eruit. Als de leerling werkelijk aan het stuurwiel van zijn of haar eigen ontwikkeling wil staan, is er meer nodig dan planners en aftekeningen. Op het IVKO zijn we bezig stap voor stap terug te gaan naar de bedoeling van Maria Montessori en te onderzoeken wat dat betekent voor ons onderwijs. Dat doen we onder leiding van enkele montessori-ambassadeurs, ofwel de leraren die de Leergang Montessori Meesterschap met succes hebben afgerond. Iedere deelnemer aan de leergang doet een experiment en vanuit deze overzichtelijke pilotprojecten trekken we gezamenlijk lessen en bouwen we voort.

3 • Positief groeibesef en executieve functies

Wij proberen IVKO-leerlingen meer mee te geven dan een diploma. Allereerst kunstzin natuurlijk, maar ook de gereedschappen voor een zinvol leven. We realiseren ons dat dat hele grote woorden zijn. Toch durven we het hier te schrijven. Wetenschappelijk onderzoek toont keer op keer aan dat de nieuwsgierigheid, betrokkenheid en zelfsturing waar Maria Montessori over schreef, daadwerkelijk essentiële elementen zijn voor een gelukkig leven. Modern onderzoek rept dan van de growth mindset (Carol Dweck et al; in dit schoolplan vertaald als een positief groeibesef) en het belang van goed ontwikkelde executieve functies. Onze docenten scholen zich hierin en werken vanuit deze concepten.

MONTESSORI- ONDERWIJS OP HET IVKO

The whole life of the adolescent should be organized in such a way that will allow him or her, when the time comes, to make a triumphal entry into the life of society, not entering it debilitated, isolated or humiliated, but with head high, sure of himself or herself.

Success in life depends on self-confidence born of a true knowledge of one's capacities.
DR. MARIA MONTESSORI

Het IVKO is een montessorischool

'Help mij het zelf te doen' is daarbij het uitgangspunt.

Maar wat is dat nou precies, montessori-onderwijs op het IVKO?

De puberteit is een periode van ontdekken, eigen standpunten bepalen en verder ontwikkelen. Leerlingen maken in deze periode een grote sociale ontwikkeling door, leren kritisch te denken en ontdekken wie ze zijn. Boven alles is deze periode een reis – een uitdagend en avontuurlijk proces- waarin de leerling diens rol in de wereld gaat onderzoeken.

Voor veel leerlingen is het tijdens deze periode een behoorlijke uitdaging om zich te richten op gestructureerd leren in een schoolse setting. Daarom is het belangrijk dat de school een goed uitgeruste voorbereide omgeving is waar deze ontdekkingsstocht centraal kan staan.

Volgens Maria Montessori is het belangrijk dat leerlingen tot zelfkennis en ontplooiing komen en eigen keuzes te leren maken. Daartoe zijn ervaringen in de echte wereld (buiten de muren van de school) nodig, is het noodzakelijk dat pubers zich leren uitdrukken door creatief makerschap en is het essentieel dat zij onderdeel zijn van een gemeenschap met leeftijdgenoten die elkaar met respect behandelen.

Op het IVKO bezoeken we daarom regelmatig samen voorstellingen en exposities. Tijdens de IVKO-week werken leerlingen samen met kunstenaars/makers uit de stad, waar mogelijk in de werkruimte van de maker. Ook gaan de leerlingen jaarlijks op een schoolreis. In de lessen worden zoveel mogelijk verbanden gelegd tussen de stof en de werkelijkheid, om zodoende het leren zinvol te maken.

Wij besteden aandacht aan het ontwikkelen van zelfsturing. In het vak Mijn brein en Ik maken leerlingen kennis met de vaardigheden die van belang zijn om grip te krijgen op leren en ontwikkelen. Tijdens de coachgesprekken met de mentor stelt de leerling persoonlijke leer- en ontwikkeldoelen op.

Leerlingen leren hun werk plannen en organiseren. De stof die een leerling zich eigen moet maken staat in de studiewijzer. Een extra hulpmiddel is de voorbeeld weekplanner. Een steun in de rug voor het maken van de eigen planning.

Marleen van der Wolde
afdelingsleider en Montessori Meester

ANALYSES

Een schoolplan moet vanzelfsprekend aansluiten op de actuele staat van de school. Hieronder zijn twee beknopte analyses te vinden: een interne analyse en één van de omgeving.

3 • 3

INTERNE ANALYSE

Leerlingpopulatie

- Het IVKO is een populaire school. Het aantal leerlingen op het IVKO is in 2021 gestegen naar 540. Dat is het grootste aantal ooit.
- Resultante hiervan is dat de capaciteit van het gebouw aan de Rustenburgerstraat 15 is overschreden en er tijdelijk gebruik wordt gemaakt van een extra locatie op nummer 236.
- Een schaduwzijde van de populariteit van het IVKO is dat er ook veel leerlingen niet geplaatst kunnen worden en er een lange reservelijst is na de loting & matching.
- Het IVKO heeft twee schooltypen, mavo en havo. Maar de cognitieve verscheidenheid van onze leerlingen is groot. Dat vraagt veel differentiatie van onze docenten.
- Verhoudingsgewijs kent het IVKO veel leerlingen die extra ondersteuning nodig hebben. Het aandeel dyslecten is bovengemiddeld bijvoorbeeld. Opvallend is dat leerlingen van het IVKO ruim boven de benchmarks scoren wat betreft sociaal-emotionele problematiek. Het ontwikkelen van een goede emotieregulatie en veerkracht worden dan ook speerpunten in ons ondersteuningsbeleid.
- Als laatste valt op dat de verhouding tussen jongens en meisjes (te) scheef is. Ook is onze leerlingpopulatie geen afspiegeling van de stad Amsterdam en verhoudingsgewijs te 'wit'. Dat vraagt onze aandacht.

Gebouwsituatie

- Het gebouw aan de Rustenburgerstraat 15 is in zomer 2021 grondig verbouwd. Dit heeft geleid tot een grote verbetering van de voorbereide leer- en werkomgeving.
- In ieder geval tot en met schooljaar 23/24 zal er gebruik worden gemaakt van een extra locatie in verband met het tijdelijk hogere leerlingaantal.

Inspectieoordeel en resultatenoverzicht van de inspectie

- Zowel de havo als de mavo van het IVKO zijn van voldoende kwaliteit volgens de Onderwijsinspectie.
- Voor zowel de mavo als de havo geldt dat alle vier de opbrengstencriteria die de Onderwijsinspectie hanteert op groen staan.
- Het driejaarsgemiddelde voor het gemiddeld examencijfer op de havo ligt boven de norm, maar de marge is heel klein. Dit blijft een punt van aandacht.

- De Onderwijsinspectie heeft de havo in 2020 een verbeterpunt meegegeven: *“formuleer heldere doelen voor verbetering van het didactisch handelen, waarbij in ieder geval actieve betrokkenheid van alle leerlingen een belangrijk speerpunt is.”* Het IVKO heeft hier een plan voor opgesteld:
 - Expliciteren van welk gedrag het IVKO verwacht van leerlingen en welk handelen van docenten dit stimuleert;
 - Onderlinge lesbezoeken en inzet van beeldcoaches aan de hand van gezamenlijk vastgesteld kijkkader;
 - (Extra) individuele coaching van leerlingen gericht op het activeren van leerlingen;
 - Opbrengst Gericht Werken (OGW)-cyclus voor secties wat moet leiden tot (nog) meer gezamenlijk handelen ter versterking van resultaten;

Vanzelfsprekend zijn bovenstaande acties verwerkt in dit schoolplan.

Leerling en oudertevredenheid

- De tevredenheid van ouders ligt sinds drie jaar stabiel op een 8. Een prachtige score.
- Leerlingen beoordelen de sfeer op het IVKO heel erg positief.
- Ook heel erg sterk zijn de scores op de veiligheidsmonitor, een maatstaf voor de ervaren sociale en fysieke veiligheid.
- De leerlingtevredenheid biedt nog ruimte voor verbetering. Leerlingen zijn stevast zeer tevreden over de mentoren, maar wijzen er ook stevast op dat schoolregels te uiteenlopend worden gehanteerd, er te weinig feedback is op gemaakt werk en de communicatie beter kan. In dit schoolplan is daar dan ook aandacht voor.
- Daarnaast is de leerlingtevredenheid over het buitenschoolse aanbod laag. Dit is logisch verklaarbaar door de lockdowns en weegt voor IVKO-leerlingen extra zwaar. Het programmeren van een aansprekend en enerverend buitenschools aanbod is dan ook prioriteit.

Tevredenheid medewerkers

- In de zomer van 2020 is een medewerkersonderzoek naar psychosociale arbeidsbelasting uitgevoerd door DUO waarvan de resultaten in oktober 2020 zijn gepubliceerd. De medewerkers van het IVKO ervaren significant meer werkplezier dan de benchmark.
- Daar staat tegenover dat de werkdruk op het IVKO ook als groot wordt ervaren (IVKO score 5.9 versus benchmark 6.1). Die werkdruk wordt met name ervaren in het mentoraat. Het versterken van de ondersteuningsstructuur in deze schoolplanperiode is dan ook belangrijk.

Passend onderwijs

- Het IVKO biedt de Amsterdamse basisondersteuning.
- De coronajaren zijn zwaar geweest voor onze leerlingen. Dat merken we door een toename aan sociaal-emotionele problematiek, meer leerlingen met een verminderde motivatie en haperende groepsprocessen. Ook merken we een sterk toegenomen leerlingverzuim (zowel geoorloofd als ongeoorloofd). Dat vraagt om een goede monitoring van leerlingverzuim op individueel niveau en een goede samenwerking met ouders met als doel: een leerling hoort op school.
- We starten deze schoolplanperiode met een tijdelijk versterkte ondersteuningstructuur: een jongerenwerker en orthopedagoog worden toegevoegd aan het team.
- Daarnaast bieden we meerdere vormen van laagdrempelige ondersteuning gericht op het vergroten van veerkracht en het afblazen van stoom. Dat is in de vorm van een open aanbod in de IVKO-uren: stilte-uren, mindfulness en inloopspreekuren van orthopedagoog en jongerenwerker.
- De NPO-gelden die we ontvangen om te werken aan de achterstanden van leerlingen zetten we vanaf schooljaar 22/23 grotendeels in voor sociaal-emotioneel welzijn.

EXTERNE ANALYSE

Samenwerkingspartners

Het IVKO werkt op talloze manieren samen met partners in de stad:

- Bestuurlijk binnen de MSA met zusterscholen Metis Montessori Lyceum, het Montessori Lyceum Amsterdam en het Montessori Lyceum Oostpoort.
- Het IVKO is DAMU-school en deze erkenning is in 2021 voor vier jaar verlengd. In dit kader werken we nauw samen met de 5 O'Clock dansopleiding. Zie verder de bijlage voor ons DAMU-beleid.
- Het IVKO behoort tot de Vereniging Cultuur Profiel Scholen. De directeur van het IVKO is tevens voorzitter van het VCPS-bestuur.
- Het IVKO is een NOA-school. NOA staat voor Nieuwe Opleidings-school Amsterdam. Onze gecertificeerde werkplekbegeleiders leiden jaarlijks tussen de tien en twintig aankomend docenten op. De NOA bestaat uit een samenwerking van vijf schoolbesturen (20 partnerscholen) en zeven partnerinstituten (HvA/FOO, HvA/ALO, HU/IA, VU/ULO, UvA/ILO, AHK/Breitner en Inholland). Bijzonder aan de NOA-scholen is dat alle scholen werken vanuit een concept (montessori, vrije school, kunskapsskolan).
- Op het gebied van curriculumontwikkeling werkt het IVKO samen met kenniscentrum iXperium, de Breitner en de HvA. Maar ook met innovatieve partners als NextNature Network en ArtTechlab.
- Op het gebied van kunstzinnige projecten werken we met vele partners samen. We hebben een aantal vaste samenwerkingspartners als dansgezelschap Aya, de Toneelmakerij, de OBA, Next Nature Network en de Breitner Academie. Daarnaast hebben we jaarlijks tientallen wisselende samenwerkingen die veelal plaatsvinden in de IVKO-week.

Demografische en maatschappelijke ontwikkelingen

- De demografische ontwikkeling van Amsterdam heeft geen directe invloed op het IVKO wat betreft leerlingenaantallen.
- We streven ernaar nog meer een afspiegeling van Amsterdam te worden. Hierbij is van belang dat wij ook ouders met een migratieachtergrond van rond het Middellandse zeegebied duidelijk maken dat het IVKO een ambitieuze school is waar leerlingen een valide diploma halen én als mens groeien door ons kunstaanbod.
- De opeenvolgende lockdowns hebben duidelijke, negatieve gevolgen gehad voor leerlingen.

Relevante wet- en regelgeving

- **NPO-gelden:** in de schooljaren 21/22 en 22/23 ontvangt het IVKO significant meer financiering met als doel 'achterstanden' van leerlingen weg te werken. Het IVKO focust zich met name op een stevig sociaal-emotioneel aanbod. Deze financiering is tijdelijk van aard. Het is belangrijk bij leerlingen, ouders en team geen verwachtingen te wekken die we op lange termijn niet kunnen inlossen.
- **LWOO:** een belangrijke ontwikkeling is dat de LWOO-gelden sinds 2021 niet meer worden verdeeld op basis van individuele aanvragen voor specifieke leerlingen. De LWOO-gelden worden verdeeld op basis van een formule gebaseerd op het aandeel LWOO-leerlingen in voorgaande jaren. Voor het IVKO leverde dat financieel vooralsnog geen nadelen op. Deze nieuwe methode ('opting out') betekent ook dat leerlingen met significante leerachterstanden zich niet meer alleen mogen inschrijven op zogeheten LWOO-locaties, maar ook op scholen zonder LWOO-leerweg. De gevreesde toestroom van leerlingen met grote leerachterstanden bleef echter uit. Het lijkt erop dat de boodschap dat het IVKO het reguliere onderwijsaanbod in minder tijd aanbiedt, is geland bij ouders. De toekomst van de LWOO-financiering vanaf 2024 is echter onzeker. Dat vraagt onze aandacht.
- **Burgerschapsonderwijs:** In juni 2021 is een wet aangenomen die stelt dat jongeren de basiswaarden van de democratische rechtsstaat moeten kennen: vrijheid, gelijkwaardigheid en solidariteit. Daarbij horen thema's zoals gelijke behandeling, het verbod op discriminatie en vrijheid van meningsuiting. Ook de schoolcultuur moet in overeenstemming zijn met die waarden en de school moet fungeren als oefenplaats voor vaardigheden die bij wereldburger-schap horen. Dit is dan ook een ambitie in dit schoolplan.
- **De nieuwe leerweg VMBO:** voor onze mavo (VMBO-t) is relevant dat de gemengde leerweg en de theoretische leerweg binnen het vmbo worden samengevoegd tot één nieuwe leerweg. Dat betekent dat alle mavoleerlingen een praktijkgericht programma gaan volgen. Op dit moment is de ambitie van het ministerie dat dit programma in schooljaar 2024/2025 ingevoerd wordt, maar deze tijdslijn lijkt ambitieus. Het IVKO kiest ervoor niet voorop te lopen en is dan ook geen pilotschool. We kiezen ervoor gebruik te maken van de best practices van de pilotscholen en dan in schooljaar 23/24 te beginnen met ontwikkelen.

ATELIER IVKO: SNACK VAN DE TOEKOMST

Opdracht

Ontwerp een snack voor de toekomst. Besteed daarbij aandacht aan aspecten als voedingswaarde, duurzaamheid, smaak, verpakking, marketing. Maak van deze snack een prototype dat tentoongesteld kan worden.

Doel

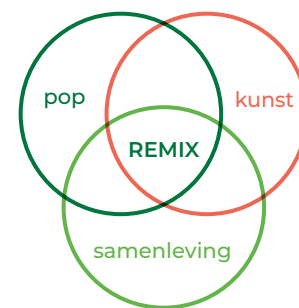
Brugklasleerlingen na laten denken over de toekomst van ons voedsel.

Didactisch model

Authentieke kunsteducatie

Inspiratie aanbieden vanuit drie bronnen:

- Kunst
- Samenleving
- Populaire cultuur

Hoe

Leerlingen gaan aan de slag met het stappenplan *critical making*:

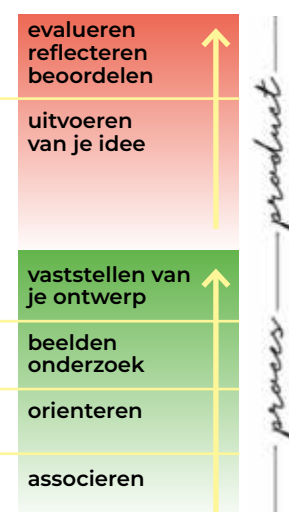
proces

- Associëren
- Oriënteren
- ontwerpen
- Beeldend onderzoek

product

- Vaststellen ontwerp
- Uitvoeren idee
- Evalueren
- Reflecteren
- Presenteren

Atelier IVKO

Samenwerkingspartners

- HAN, Breitner Academie & HvA: *lesontwerp*
- Bistro INVITRO, restaurant van de toekomst: *inspiratiemomenten*
- Next-Nature-Netwerk OBA Maaklab: *uitvoering*

Praktische uitvoering

Leerlingen gaan als onderzoeker, ontwerper en stylist aan de slag met zowel ambachtelijke technieken als ook met nieuwe technologie. Alle leerlingen maken een ontwerp in het 3D programma Tinker-cad en maken kennis met 3d printen. Ze mogen vervolgens zelf gaan bedenken hoe en met welke technieken en materialen ze de snack gaan uitvoeren.

Presentatie

Leerlingen presenteren hun snack aan een kritische jury. De beste snack wint een snackstrippenkaart.

The background of the slide features a photograph of students in a classroom. In the foreground, a young man with curly brown hair is looking down at a document. Behind him, another student is visible, also looking at a document. The scene is lit with warm, orange-toned light, suggesting an indoor setting like a school hallway or classroom. On the left side, there is a large, stylized graphic element consisting of overlapping green and yellow geometric shapes, resembling a large letter 'A' or a staircase.

DE AMBITIES VAN DIT SCHOOL PLAN

Op basis van missie, visie en de belangrijkste contextfactoren formuleren we de strategische thema's en ambities voor deze schoolplanperiode in de vorm van vijf speerpunten. Deze speerpunten zullen jaarlijks de basis vormen voor het jaarplan dat gedetailleerder beschrijft welke stappen worden genomen om de ambities voor 2026 met het IVKO-team te verwezenlijken.

BE KIND, WORK HARD, TAKE CARE // PEDAGOGIEK & SCHOOL- CULTUUR

4.
1

Wat bedoelen we?

Het pedagogisch beleid van het IVKO laat zich samenvatten in de eenvoudige, maar betekenisvolle woorden: jij doet ertoe. Het IVKO geeft leerlingen de ruimte zichzelf te zijn en zich in een veilig klimaat te uiten. Maar de schoonheid van 'jij doet ertoe' vraagt ook om begrenzing. Maria Montessori verwoordde dat als vrijheid in gebondenheid. Autonomie-ontwikkeling hoort hand in hand te gaan met betrokkenheid en discipline. Je bent immers niet alleen op de wereld en je bent op school met een doel. Gezamenlijk onderzoeken we op welke wijze het IVKO-team vrijheid in gebondenheid vorm geeft: welke invloed heeft het handelen van docenten en ondersteuners op het gedrag van leerlingen? Waar dat aanvankelijk leidde tot een roep om meer schoolregels, is dat alras vervangen door de leus: work hard, be kind & take care. Ons pedagogisch handelen is erop gericht de leerling te laten voelen dat hij of zij ertoe doet. Én ons handelen is erop gericht de leerling aan te zetten tot hard werken, hoffelijk handelen en bij te dragen aan de omgeving.

Wat willen we in 2026 bereiken?

Wij zijn een school die in alles uitnodigt jezelf op creatieve & cognitieve wijze te ontplooien. Dit geldt zowel voor leerlingen als voor medewerkers. In 2026 voelen leerlingen, ondersteuners en docenten zich allen volwaardig onderdeel van de leergemeenschap die het IVKO is. Ieder draagt vanuit zijn rol bij en voelt verantwoordelijkheid voor de gemeenschap. Op het IVKO heerst een taakgerichte werksfeer, dragen leerlingen zorg voor hun omgeving en behouden we de veilige en zorgzame IVKO-sfeer. De IVKO-leerling weet wat er van hem of haar verwacht wordt in de les en draagt actief bij. Leerlingen, ondersteuners en docenten dragen gezamenlijk zorg voor het gebouw. Alle docenten en ondersteuners houden zich aan de gezamenlijke afspraken. Vanuit de montessorigedachte wordt de leerling minder 'gepamperd' en meer gestimuleerd het zelf te doen.

Tijdens lestijd wordt er geleerd. Overal in het gebouw zijn passende leer- en werkplekken. Medewerkers sporen leerlingen actief en positief aan om mee te doen.

Leerlingen voelen zich actief betrokken bij het IVKO. Wij stimuleren leerlingen om het beste uit zichzelf te halen. Leerlingen geven constructieve feedback over de lessen via TRIPS-enquêtes. Medewerkers en leerlingen gebruiken lokalen en openbare ruimtes met zorg en laten ze opgeruimd achter.

Wat zijn onze stappen

- Teambreed project *'be kind, work hard, take care'* is gestart in 2020, waarin we onderzoeken op welke wijze ons handelen gewenst leerlinggedrag stimuleert. Dit heeft al geleid tot teambrede gesprekken en verschillende experimenten in de klas.
- Samen met de leerlingen verkennen we hoe *'Be kind, work hard, take care'* eruit ziet en welk gedrag daarbij hoort. We zetten dat om in praktische afspraken waar we ons aan houden, schoolbreed waar het kan, en op maat waar het moet.
- Verantwoordelijkheid geven aan leerlingen en klassen voor:
 - elkaar: middels een buddystysteem (start 2022/2023)
 - de activiteiten op school: een actievere rol bij de organisatie van feesten
 - meer keuzevrijheid in het extracurriculaire aanbod
 - het gebouw: van het samenstellen van kunstexposities tot helpen in de kantine en het samen opruimen
 - de relatie met de buurt

LEREN DOOR MAKEN EN MEEMAKEN // PROGRAMMA

4.
2

Wat bedoelen we?

Hoe kan maken en meemaken een speerpunt zijn voor een school die dit al 60 jaar in het DNA heeft? Omdat het altijd veelzijdiger, diepzinniger en beter kan!

Leren over, leren door, leren van, leren met... allemaal verschillende voorzetsels die het woord leren een verschillende betekenis geven. In een klassiek schoollokaal wordt er vooral geleerd óver. Op het IVKO kiezen we veelal voor leren door maken en meemaken. Daarmee verandert het leren fundamenteel van karakter. Neem het thema burgerschap. In de klas krantenartikelen lezen over vluchtelingen, voelt heel anders dan een theatervoorstelling maken samen met diezelfde vluchtelingen. Maken en meemaken biedt een ervaring. En wanneer die ervaring wordt gekoppeld aan betekenis, ontstaat een rijke leerervaring.

Scheppen heeft een centrale plek in ons schoolprogramma. Iedere leerling leert de vreugde kennen van met eigen hoofd, hart of handen iets maken wat er daarvoor nog niet was. We verkennen in de aankomende jaren nieuwe paden.

Het grensgebied tussen kunst en technologie bijvoorbeeld. We werken met vrije opdrachten in het kunstonderwijs, maar ook met complexe opdrachten op de grens van maatschappelijke vraagstukken, de praktijk van professionele makers en de belevingswereld van leerlingen. We werken intensief samen met externe partners als de Breitner Academie, de AHK en 5'O'Clock in het bijzonder, Next Nature Network, de OBA en diverse podiumgezelschappen.

Makersonderwijs kan bij uitstek bijdragen aan voorbereiding op een ongewisse toekomst waarin oplossingsgerichtheid, aanpassingsvermogen en creativiteit steeds belangrijker worden.

Wat willen we in 2026 bereiken?

Leerlingen zijn bezig met een taak die hen uitdaagt en die relatie heeft met de wereld om hen heen. De docent prikkelt de natuurlijke nieuwsgierigheid en spreekt de kunstzinnige & creatieve motivatie van leerlingen bewust aan. We leggen betekenisvolle verbanden tussen vakken. Waar dat toegevoegde waarde heeft, werken we vakoverstijgend. De leerlingen zijn gewend aan onderzoekend leren en kunnen de ontwerpcyclus hanteren. Die ontwerpcyclus gebruiken we niet alleen in de kunstvakken, maar ook in de zaakvakken.

We werken volgens de principes van de authentieke kunsteducatie.

Om het makkelijker te maken om vakoverstijgend samen te werken, hebben we een schoolbrede thematische kapstok ontworpen. Op die manier kunnen we op een praktische wijze lesinhoud, projecten en extracurriculair aanbod met elkaar verbinden.

De mavo kent een inspirerend en op de IVKO-kernwaarden gericht praktijkgericht examenvak, zoals is vereist in de nieuwe leerweg VMBO. Dit vak is toekomstgericht en sluit aan bij wat er nodig is in creative capital Amsterdam.

Wat zijn onze stappen?

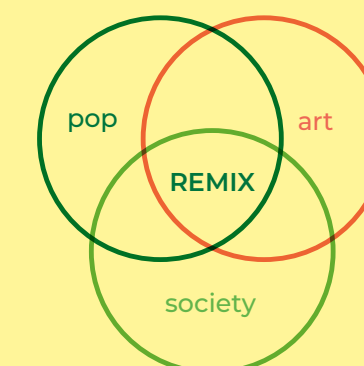
- De theaterzaal wordt verder ontwikkeld tot een optimaal voorbereide leeromgeving waar de podiumvakken dans, muziek, drama en mime veelvuldig samenwerken.
- In 2021 zijn we gestart met het profiel Natuur & Gezondheid op de havo, waarbinnen het vak Natuur, Leven en Technologie ruimte biedt voor levensecht leren.
- Atelier IVKO en Studie Foto/Film zijn gestart in 2021 en bieden maakruimte aan alle beeldende disciplines en combinaties daarvan.
- We ontwikkelen vanaf 20/21 lessenseries op het grensvlak van technologie en beeldende kunst.
- De ontwerpcyclus die in Atelier IVKO wordt toegepast, gaan we binnen meerdere vakken gebruiken.
- Het cultuurbeleidsplan wordt herschreven met daarin in ieder geval:
 - Heldere doorlopende leerlijnen voor alle kunstvakken.
 - Een aansprekende thematische kapstok die het mogelijk maakt dat individuele kunstvakken, maar ook zaakvakken, zich met een thema verbinden. Daaruit volgen dan opdrachten en projecten waarin vakken samenwerken en leerlingen grotere verbanden zien en ervaren.
 - Een duidelijke beschrijving van de doelen die wij met het kunst- en cultuuronderwijs beogen; inclusief de doelen op het gebied van burgerschap.
 - Op het vmbo-t start in schooljaar 24/25 het nieuwe praktijkgerichte vak waarin samenwerking met opdrachtgevers uit Amsterdam een verrijking zullen vormen voor het curriculum.
 - We brengen in kaart hoe ons burgerschapsonderwijs is ingericht (22/23) en verbinden burgerschap en kunst om te komen tot een ervaringsgericht programma.
 - We maken van het 60-jarig jubileum van het IVKO een feestelijke én kunstzinnige ervaring (22/23)

AUTHENTIEKE KUNSTEDUCATIE EN CRITICAL MAKING

Het kunstonderwijs op IVKO is traditioneel heel sterk in vakmanschap en expressie. De afgelopen jaren is de wens ontstaan om hiernaast ook meer aandacht te vestigen op creativiteitsontwikkeling. Uit onderzoek blijkt namelijk dat creativiteit heel goed ontwikkeld kan worden, maar daartoe is het nodig dat leerlingen expliciet uitgedaagd worden hun grenzen te verleggen en ook is het nodig dat zij de stappen van een creatief proces herkennen en toepassen. De beeldende kunstsectie heeft het initiatief genomen hun curriculum te hervormen en gebruikt daarbij de principes van de authentieke kunsteducatie en *critical making*, een samenvoeging van *critical thinking* en making.

De sectie formuleert opdrachten waarin de belevingswereld van de leerlingen, de praktijk van kunstenaars en maatschappelijke context samenkomen. Dit leidt tot spannende opdrachten waarin de leerlingen uitgedaagd worden te onderzoeken, te verkennen en te maken. De beeldende sectie werkt met Arttechlab en Next Nature Network aan de curriculumontwikkeling. Maar ook met de Breitner Academie, de Hogeschool van Amsterdam en de Hogeschool Arnhem Nijmegen werd een module ontwikkeld. In de OBA is een praktische samenwerkingspartner gevonden.

Leerlingen werken sinds schooljaar 21/22 in Atelier IVKO, een goed uitgeruste ruimte met keramiekoven, een zone voor grof werk en een zone voor fijn werk. De beeldende disciplines - foto, film, mode, tekenen, handvaardigheid – werken daar samen in één grote ruimte. Uiteraard kunnen leerlingen zich nog steeds verdiepen in de individuele disciplines, maar ze hebben nu ook de vrijheid om crossdisciplinair te werken.

NIEUW EXAMENVAK OP DE HAVO: NATUUR, LEVEN EN TECHNOLOGIE

Moderne kunstenaars geven met vernieuwende manieren vorm aan hun ideeën. Ontwerpstudio's als Daan Roosegaarde, Studio Drift, R.A.A.F. en Iris van Herpen, verbinden mensen en technologie. Ze prikkelen de verbeelding door state-of-the-art technologie te gebruiken, waarbij ze de grenzen van wat mogelijk is oprekken. Binnen het vak Natuur, Leven en Technologie (NLT) verkennen onze leerlingen in vakoverstijgende projecten het grensvlak tussen kunst en technologie.

NLT wordt gegeven door een team van docenten met verschillende schillende achtergronden aan de hand van zes modules. Het vak wordt afgesloten met een school-examen. De modules staan op zichzelf en hebben een vakoverstijgend karakter.

Mooi voorbeeld van een module waarin kunst en wetenschap samenkomen is de module *Van Gogh onder de loep*. Deze module is erop gericht om meer te weten te komen over de manier van werken van Van Gogh. Op welke manier ontwikkelde hij zijn techniek? Welke pigmenten gebruikte hij en hoe veranderde dat in de loop van de tijd? Gebruikte hij zijn kleuren impulsief of was zijn kleur-gebruik theoretisch onderbouwd? Bij het onderzoek naar de schilderijen komen scheikundige en natuurkundige principes aan bod, en met de zelf gesynthetiseerde pigmenten maken de leerlingen hun eigen impressionistische werk.

De lessen worden op school gegeven, maar ook in het restauratie-atelier van het Rijksmuseum. En dan kan het zijn dat je zomaar wordt rondgeleid door de wereldberoemde Van Gogh-expert die ook in de studiefilmpjes aan het woord was.

Kees Lazonder,
docent scheikunde en afdelingsleider bovenbouw

HET LEREN ACTIVEREN EN HOGE VER- WACHTINGEN // DIDACTIEK

4.
3

Wat bedoelen we?

Leerstof beklijft beter als leerlingen actief betrokken zijn in de les. Dat is op het IVKO soms best een uitdaging: veel leerlingen zijn intrinsiek gemotiveerd om kunst te maken, maar hebben meer moeite zich in te spannen voor de overige vakken. Leerlingen leunen dan letterlijk of figuurlijk achterover of zijn met andere dingen bezig. Het is onze ambitie om met elkaar een nog effectiever leerklimaat te scheppen. Daarbij leggen we de lat hoog, dagen we de leerling uit, geven we hem/haar inspraak in het vormgeven van het leerproces en zijn we tegelijkertijd duidelijk over de te behalen doelen. Wij zetten didactisch coachen in om de leerling te activeren.

Didactisch coachen is de kunst van het stellen van leerbevorderende vragen en het geven van activerende feedback. Leraren die hoge verwachtingen hebben van een leerling, stellen veel vragen aan die leerling, nemen de tijd voor feedback en geven verhoudingsgewijs weinig aanwijzingen. Docenten kunnen dit 'hoge verwachtingen gedrag' toepassen op al hun leerlingen en uit onderzoek blijkt dat dit een heel positieve impact heeft op hun leren (Hattie, Voerman). Mits het kwalitatief hoogwaardige feedback is natuurlijk: specifiek en vriendelijk. Die feedback kan worden gegeven op inhoud, strategie, modus en persoonlijke kwaliteiten. Daarbij houdt de feedbackgever de drie staat tot één regel in de gaten, ofwel drie positieve feedbackpunten geeft de ruimte om één kritisch punt te maken.

Stap voor stap wordt ons gehele team hierin geschoold. We zijn begonnen met de helft van het docententeam plus de schoolleiding. Daar komen in de komende jaren de rest van de docenten plus het onderwijsondersteunend personeel bij.

Leraren bieden onderwijs aan waarin leerlingen zicht hebben op de te behalen doelen en te zetten stappen. De leerling weet daardoor wat er van hem of haar wordt verwacht. Binnen die duidelijke structuur kan de leerling, met verbeeldingskracht en creativiteit, keuzes maken om het eigen leren vormgeven.

Wat willen we in 2026 bereiken?

We activeren het leren door:

- Leerdoelen helder te benoemen zodat de leerling begrijpt wat er van hem/haar wordt verwacht.
- We geven de leerling ruimte eigen leer- en ontwikkeldoelen te formuleren.
- We zetten activerende didactiek en werkvormen in.
- We maken hoge verwachtingen concreet door leerbevorderende vragen te stellen en activerende feedback te geven.
- We handelen vanuit een positief groeibesef.

De leerling leert en werkt actief, heeft spullen op orde, kan de docent vertellen waarmee hij bezig is en waartoe dat leidt (leerdoelbewust). De leerling neemt zelf initiatief om feedback te krijgen en neemt deze feedback ter harte. Met als doel het ontwikkelen van effectieve zelfsturing. De leerling weet dat inspanning leidt tot leerresultaten en handelt daarnaar.

De docent benoemt heldere leerdoelen en zet didactiek in die uitnodigt tot actief leren, daarin gesteund door collega's via lesbezoeken en beeldcoaching. Docenten helpen de leerlingen tot (inzicht in hun) leren te komen en keuzes te maken, door vaak en veel individuele feedback te geven volgens de methode van didactisch coachen.

Wat zijn onze stappen?

- In schooljaar 19/20 is het IVKO gestart met didactisch coachen. Het hele team wordt hierin stap voor stap getraind.
- We hebben vier opgeleide beeldcoaches om andere docenten te coachen en video-intervisie-sessies te begeleiden.
- De onderlinge lesbezoeken starten in schooljaar 22/23. Docenten bezoeken elkaars lessen en geven gericht feedback met behulp van een IVKO-kijkwijzer. Speciaal aandachtspunt daarbij is in hoeverre leerlingen worden geactiveerd door de vragen en feedback van de docent en de ingezette werkvormen.
- Leerlingen kunnen kiezen voor verschillende IVKO-uren verdieping of verrijking op maat toe te voegen aan hun lesprogramma.
- We verkennen op welke wijze formatief evalueren van waarde kan zijn.
- We stappen af van de lesduur van 40/80 minuten omdat deze tijd te kort, dan wel te lang is voor de meeste activerende werkvormen. We onderzoeken wat een vruchtbaarder leslengte is. Implementatie van een nieuw rooster in 24/25.

GROWTH MINDSET, OFWEL EEN POSITIEF GROEIBESEF

Leerlingen kunnen verschillend aankijken tegen hun eigen ontwikkelingsmogelijkheden. Onderzoeker Carol Dweck deed veel onderzoek naar de invloed van de (vaak onbewuste) leermentaliteit van leerlingen op hun motivaties en leerprestaties. Leerlingen met een meer statische mentaliteit (dit noemt Dweck een *fixed mindset*) geloven dat hun vaardigheden of talenten aangeboren zijn en je er weinig aan kunt veranderen. Wanneer je gelooft dat je niet in de wieg bent gelegd voor bepaalde vakken of beroepen ("ik ben nu eenmaal geen bèta of geen talenwonder" of "ik ben een meisje, dus techniek is niks voor mij") dan zul je minder snel nieuwe dingen uitproberen en minder doorzetten als iets niet lukt. Maar als je niet uitprobeert, geen fouten wil maken en niet doorzet bij tegenslag, dan kun je jezelf niet verder ontwikkelen.

Er zijn ook leerlingen die geloven dat je weliswaar met bepaalde eigenschappen geboren bent, maar dat je altijd de mogelijkheid hebt om je een stapje verder te ontwikkelen (dit noemt Dweck een *growth mindset*). Kenmerken van een positief groeibeseef zijn:

- Inspanning zien als voorwaarde voor leren. Iets snel kunnen leren en in één keer goed doen biedt weinig ruimte voor ontwikkeling. Het feit dat iets inspanning kost is dus geen teken dat je het niet kunt of er 'te dom' voor bent, maar juist een voorwaarde voor leren.
- Omarmen van uitdagingen. Nieuwe dingen doen en leren is leuk. De eigen ontwikkeling die je doormaakt is belangrijker dan het resultaat.
- Volhouden bij tegenslag. Van fouten of moeilijke vraagstukken leer je vaak het meest.
- Openstaan voor kritiek en feedback. Van feedback en tips van anderen kun je leren. Beoordelingen hoeft je niet als 'afrekening' te zien waar je onzeker van kan worden, maar kun je aangrijpen om te verbeteren.
- Kunnen leren van en geïnspireerd raken door het succes van anderen. De prestaties van anderen kunnen als positief voorbeeld dienen en hoeft je niet als bedreiging te ervaren. Je hoeft jezelf niet steeds te vergelijken met anderen, het gaat immers om jouw individuele ontwikkeling.

Het goede nieuws is dat de leerhouding ontwikkelbaar is. Je zit niet vast gebakken aan een 'fixed mindset'. Op het IVKO proberen wij leerlingen te stimuleren tot een positief groeibeseef.

Bewerking van brontekst uit het boek Talenten voeden van Juliette Walma van der Molen et al

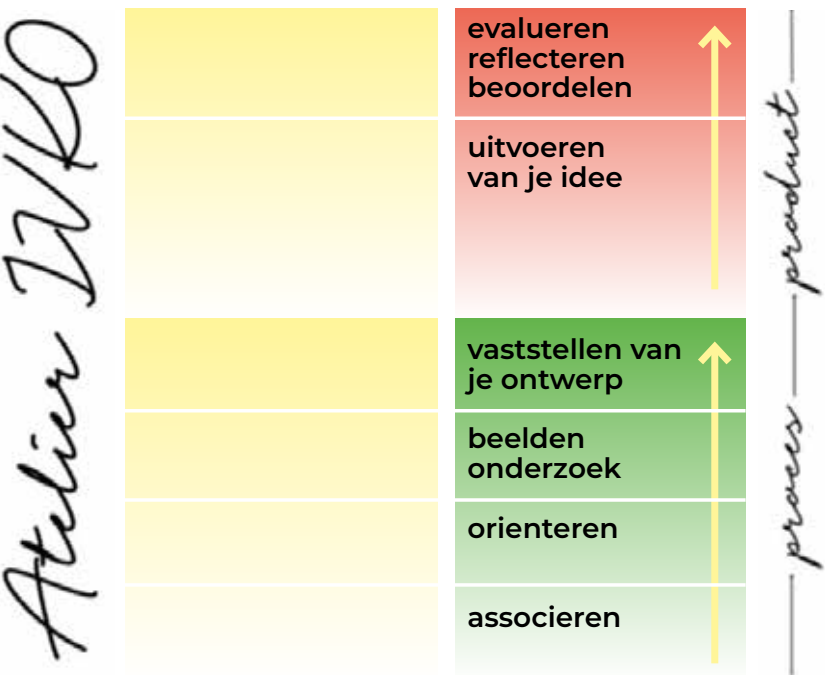
4.
4

**GRIP OP
ONTWIKKELING
//
HOUDING
&
VAARDIG-
HEDEN**

Wat bedoelen we?

De bedoeling van ons onderwijs is leerlingen te begeleiden tot effectieve zelfsturing en zelfvertrouwen zodat de leerling uit de verf komt. Op school en in een werkend leven zijn doorzettingsvermogen, durven zoeken naar uitdaging, kunnen leren van feedback en je goed kunnen richten op een proces (ook wel ‘deliberate practice’ genoemd) belangrijk. Daartoe is het nodig dat je jezelf goed leert kennen.

We zetten actief in op het ontwikkelen van betekenisvolle vaardigheden. De leerling leert het eigen leren te reguleren (overzicht, inzicht, plannen, reflectie). We ondersteunen leerlingen bij het verkrijgen van de taal- en rekenvaardigheid die hen in staat stelt om het door hen gewenste profiel te kunnen kiezen, volgen en behalen. Vanzelfsprekend stimuleren we ook de creativiteit. Uit onderzoek blijkt namelijk dat creativiteit geen mystieke kracht is of voortvloeit uit een goddelijke ingeving maar ontwikkeld kan worden door specifieke opdrachten. Daartoe hanteren we ook de ontwerpcyclus zoals die in Atelier IVKO is ontwikkeld binnen andere vakken.

Figuur: de ontwerpcyclus binnen Atelier IVKO

Speciale aandacht verdient het ontwikkelen van veerkracht. Als leerlingen beschikken over een gezonde dosis veerkracht, maakt dat hen minder kwetsbaar voor gebeurtenissen in de buitenwereld, minder kwetsbaar voor angst, minder kwetsbaar voor leerproblemen. In het mentoraat en in onze gesprekstechniek zullen we hier dan ook expliciet aandacht aan besteden.

Wat willen we in 2026 bereiken?

Onze leerlingen kunnen hun werk organiseren en weten hoe ze kunnen leren. Onze leerlingen beschikken over taal- en rekenvaardigheid passend bij hun eindniveau. De leerling past de vaardigheden die hij/zij in de kunstvakken heeft geleerd ook bij de andere vakken toe. Onze leerlingen zijn veerkrachtig en beschikken over een gezonde emotieregulatie. De druk op de tweedelijns- en derdelijns zorg neemt daardoor af.

Docenten

- geven vaak en veel feedback volgens de methode van didactisch coachen met oprechte aandacht voor de individuele leerling en zijn/haar leerproces. Zij geven concrete feedback op strategie en modus, inhoud en kwaliteit.
- bieden op een gestructureerde wijze en in samenhang hun onderwijs aan,
- gebruiken dezelfde taal als zij leerstrategieën en vaardigheden beschrijven. Ook bij het benoemen van de stappen in een creatief proces spreken docenten dezelfde taal.
- hebben, ieder vanuit hun vakgebied, aandacht voor taal- en rekenvaardigheid die zij daarbij van leerlingen vragen.
- stimuleren in hun gesprekstechniek veerkracht bij leerlingen.
- zijn getraind in actiegerichte leerlinggesprekken en leerling-besprekingen.

Leerlingen

- kiezen leerdoelen gerelateerd aan de eindtermen van het betreffende vak en eigen ontwikkelwensen.
- kennen verschillende leerstrategieën en weten wat bij hen past.
- kunnen adequaat en tijdig om hulp vragen.
- houden zich aan deadlines en komen voorbereid op school.

Wat zijn onze stappen?

- We integreren studievoordigheden en executieve functies tot nieuwe één module: *Mijn Brein en Ik* in de A-jaarlaag. De mentor sluit aan in deze lessen en leerlingen die moeite hebben met een bepaalde vaardigheid (bijvoorbeeld plannen & organiseren of leerstrategieën) kunnen direct geholpen worden in kleine groepjes. Alle mentoren in de A krijgen hiertoe ook een IVKO-uur.
- We verankeren de ontwikkeling van de executieve functies in de vakwerkplannen van alle secties (23/24).
- Executieve functies als uitgangspunt van ons SOP en de ondersteuning op het IVKO.
- De rekenvaardigheden keren in schooljaar 22/23 herkenbaar terug in het lessenaanbod als voorbereiding op de rekentoetsen.
- Begrijpend lezen krijgt extra aandacht: een uur extra voor Nederlands in de onderbouw. Tevens aandacht voor leesstrategie van complexe teksten voor bovenbouw-leerlingen.
- Leerlingen krijgen feedback op metacognitieve strategie en meta-modus in taal die zij kunnen begrijpen en hen grip geeft op hun eigen leren.
- We hanteren dezelfde begrippen voor kunstbeschouwing in de kunstvakken en KUA en kunstgeschiedenis (vanaf 20/21).

Executieve functies zijn de hogere controlefuncties van de hersenen en kunnen worden gezien als de 'dirigent' van de cognitieve vaardigheden. Ze besturen het handelen en gedrag, helpen bij het stellen van doelen en het verwezenlijken ervan. Dit is het model van Dawson en Guare:

- **Reactie (of respons)-inhibitie:** Het vermogen om na te denken voor je iets doet.
- **Werkgeheugen:** Het vermogen om informatie in het geheugen vast te houden tijdens de uitvoering van complexe taken.
- **Emotieregulatie:** Het vermogen om emoties te reguleren om doelen te realiseren, taken te voltooien of gedrag te controleren.
- **Volgehouden aandacht:** Het vermogen om de aandacht erbij te houden, ondanks afleidingen, vermoeidheid of verveling.
- **Taakinitiatie:** Het vermogen om op tijd te beginnen.
- **Planning/prioritering:** De vaardigheid om een plan te bedenken, om een doel te bereiken of een taak te voltooien. Hierbij moet je ook in staat zijn beslissingen te nemen over wat belangrijk en wat niet belangrijk is.
- **Organisatie:** Het vermogen om dingen te ordenen.
- **Timemanagement:** Het vermogen om in te schatten hoeveel tijd je hebt, hoe je die kunt indelen en hoe je je aan deadlines kunt houden.
- **Doelgericht doorzettingsvermogen:** Het vermogen om een doel te formuleren, dat te realiseren en daarbij niet afgeleid te worden door andere behoeften of tegengestelde belangen.
- **Flexibiliteit:** De vaardigheid om plannen te herzien en aan te passen aan veranderende omstandigheden.
- **Metacognitie:** Het vermogen om een stapje terug te doen om jezelf en de situatie te overzien, om te bekijken hoe je een probleem aanpakt.

Met dank aan Charissa Soleman en Esther den Hollander

4. 5

HELDERHEID EN NABIJHEID IN ORGANISATIE & COMMUNICATIE // ORGANISATIE

Wat bedoelen we?

Het IVKO is helder georganiseerd en ingericht waardoor de aandacht van leerlingen zich op het leren kan richten. Leerlingen krijgen les in een goed voorbereide leeromgeving. Het IVKO is zo georganiseerd dat docenten en ondersteuners zich kunnen focussen op dat wat de bedoeling is. Routinematige werkzaamheden worden gepland en niet geïmproviseerd. Er is helder en consistent beleid op het gebied van schoolaanwezigheid en ondersteuning.

Ouders voelen zich betrokken bij het IVKO en goed geïnformeerd. Leerlingen en ouders zijn goed op de hoogte van de verwachtingen van het IVKO ten aanzien van aanwezigheid in de klas. Leerlingen en ouders hebben een passend beeld van wat montessori-onderwijs behelst.

Overleggen zijn waar mogelijk goed voorbereid, actiegericht en concreet. Dit geldt in het bijzonder voor leerlingbesprekingen waar vastgesteld wordt wat een leerling nodig heeft op school en weer afspraken gemaakt worden over welke haalbare en concrete acties gedaan moeten worden om hieraan tegemoet te komen. Hierbij is de leerling nadrukkelijk betrokken.

Het IVKO is teamgericht georganiseerd. Kleine onderwijsteams met uitgebreide bevoegdheden, geconcentreerd rond een specifieke groep leerlingen, vergroten de onderwijskwaliteit, het innovatief vermogen van de school en het werkplezier van docenten aanmerkelijk (van der Hilst, 2019).

Wat willen we in 2026 bereiken?

Het is voor leerlingen en medewerkers duidelijk wat er van hen wordt verwacht, zodat zij zich eigenaar kunnen voelen en tonen van hun eigen leren en ontwikkeling. Het geoorloofd en ongeoorloofd verzuim van IVKO-leerlingen wijkt niet af van de landelijke benchmarks.

Wij hebben gezamenlijk uitgangspunten geformuleerd over een voorbereide leeromgeving en dragen deze principes ook gezamenlijk uit.

Het IVKO is georganiseerd rondom de leerlingen. Leraren doen met plezier, professionaliteit en zeggenschap hun werk. Daarbij zijn zij collectief verantwoordelijk voor de ontwikkeling van leerlingen. Mentorenteams zijn daartoe bevoegd om beslissingen te nemen in het belang van die leerlingen. Mentorenteams hebben daartoe goed inzicht in alle organisatorische, pedagogische en didactische aspecten die meegewogen moeten worden in die beslissingen.

Wat zijn onze stappen?

- We sturen een keer per onderwijsperiode een oudernieuwsbrief uit.
- De kernteams maken in schooljaar 21/22 een doorstart als mentorenteams.
- De teamcoördinatoren en de schoolleiding worden begeleid in het gezamenlijk vormgeven van gespreid leiderschap.
- We ontwerpen een nieuw format voor de studiewijzer. Een format dat activerend, motiverend en helder is. Een format dat getoetst is door leerlingen, ouders en het team en is vormgegeven op basis van succeservaringen van andere scholen in Nederland. Het is afgestemd op de executieve functies en toegankelijk via een handig systeem. Beoogde implementatie in schooljaar 23/24.
- Het docententeam wordt getraind in het voeren van actiegericht leerlingbesprekingen. Samen ontwikkelen we een effectieve én efficiënte manier om die leerlingbesprekingen te organiseren en voor te bereiden (22/23 en 23/24).
- We ontwikkelen een nieuwe website (22/23)
- Alle substantiële taken in het team kennen een heldere taakbeschrijving en worden jaarlijks geëvalueerd.
- Alle secties hebben een helder vakwerkplan en werken dat jaarlijks bij.
- Het IVKO heeft een helder beleid betreffende schoolaanwezigheid (of negatief geformuleerd: verzuim). Dit beleid wordt consistent en consequent uitgevoerd.

PLANNING SCHOOLPLANPERIODE

schoolplan planning	schooljaar 21/22	schooljaar 22/23
Be kind, work hard, take care	• Start project	• Experimenten met eigenaarschap van leerlingen • Leerlingen dragen verantwoordelijkheid voor kunst in school
Leren door maken en meemaken	• Start Atelier IVKO • Start NLT	• Thematische kapstok ontwikkelen voor samenwerkings-opdrachten kunstvakken en zaakvakken • Nieuw cultuurbeleidsplan • Open podium
Het leren activeren en hoge verwachtingen hebben	• Didactisch coachen	• Vier opgeleide beeldcoaches • Verdiepen kennis activerende didactiek in team • Onderlinge lesbezoeken
Grip op ontwikkeling	• Start versterking reken en taalonderwijs	• Mijn brein en ik als vak in de A met koppeling naar coaching door mentor • Teamtraining executieve functies
Helderheid in organisatie & communicatie	• Oudernieuwsbrief	• Nieuwe website • Verheldering rollen en taken mentorteam • Verbetering koppeling verzuim en zorg • Teamtakenboek45

4
•
6

schooljaar 23/24	schooljaar 24/25	schooljaar 25/26
• Montessori-handleiding voor leerlingen en ouders • Leerlingen geven schoolfeesten vorm	• Leerlingen zijn medeorganisator van IVKO-week	• Leerlingen delen regie in buitenschools aanbod
• Buitenschoolse activiteiten koppelen aan kapstok en leerlijnen • Burgerschapsleerlijn uitgewerkt	• Thematische vakoverstijgende projecten	• Praktijkgericht programma op het VMBO
• Nieuw format studiewijzer • Actiegerichte leerlinggesprekken (coaching)	• Leerling kiest zelf leerdoelen • Leerling kent eigen leerstrategie	• Leerlingen nemen actief en betrokken deel aan ieder les
• Executieve functies verwerkt in vakwerk-plannen en nieuwe studiewijzers en SOP • Effectieve leerlingbespreking	• Alle docenten getraind in didactisch coachen	
• Nieuw beleid schoolaanwezigheid • Heldere organisatie rond verzuim	• Herziening rooster	

DE BOUWSTENEN VAN HET IVKO

Focus op personeelsbeleid, kwaliteit & onderwijs

Tijdens een vergadering van de commissie Kwaliteit en Onderwijs in het begin van 2020 kwam ter sprake dat de vier MSA-scholen zouden starten met het ontwikkelen van hun nieuwe schoolplannen. Bijna terloops merkte één van onze Raad van Toezichtleden, Juliette Walma van der Molen, op dat scholen zouden moeten starten met de organisatorische elementen waarvan is aangetoond dat ze écht werken. Juliette is hoogleraar Talentontwikkeling aan de TU Twente en wat haar betreft zou er méér aandacht moeten zijn in schoolplannen voor wat we in de school stoppen naast de aandacht die we geven aan wat we eruit willen halen. Uit internationaal vergelijkend onderzoek van onder andere McKinsey blijkt dat een aantal organisatorische elementen in hoge mate bijdragen aan het leerrendement van leerlingen. Het gaat dan om een hoogopgeleid docententeam, continue professionalisering en goede coaching van startende docenten, tijd om gezamenlijk te ontwikkelen en tijd om bij elkaar in de lessen te kijken. Ook belangrijk is dat schoolleiders een groot deel van hun werktijd besteden aan het verbeteren van het onderwijs. Dat kan door bij docenten in de les te kijken, met hen te praten over onderwijsontwikkeling en gezamenlijk resultaten te analyseren. Ouders en leerlingen zouden zich daar ook bij betrokken moeten worden.

Dit hoofdstuk gaat grotendeels over die organisatorische elementen. Hoe zorgen we ervoor dat we met elkaar een leergemeenschap vormen die zo ingericht is dat zij het beste haalt uit leerlingen, docenten en medewerkers?

Ons onderwijskundig beleid, ons personeelsbeleid en ons kwaliteitsbeleid zijn in detail beschreven in verschillende beleidsstukken. Sommige specifiek voor het IVKO, sommige MSA-breed. In de tekst hieronder lichten we er een aantal elementen uit die voor ons betekenisvol zijn en aansluiten bij wat bewezen werkt.

PERSONEELSBELEID

Het personeelsbeleid van het IVKO is beschreven in de volgende documenten

MSA

- Waar leraren leren, leren leerlingen beter – Deskundigheidsbevordering en professionalisering
- Strategisch HRM-plan MSA 2018-2022
- Functiebouwwerken docenten, schoolleiding en OOP
- Handreiking functiebouwwerk OOP 2021
- Integriteitscode
- Professioneel statuut (concept)

Docenten kijken bij elkaar in de les: lesbezoeken en video-intervisie

Ervaren leraren leren van hun peers, van data en van videobeelden (Voerman 2018). Daartoe wordt er tijd vrijgemaakt om docenten de gelegenheid te geven over en weer een aantal lessen te bezoeken en na te bespreken aan de hand van een kijkwijzer. Tevens worden er vier docenten in het team opgeleid tot beeldcoach. Zij begeleiden ook de video-intervisie die plaatsvinden in het kader van het traject didactisch coachen. Docenten kunnen ook een verzoek indienen om gecoacht te worden waarbij er beelden van hun handelen worden gemaakt in de klas.

Gezamenlijke ontwikkeltijd

Docenten hebben volgens de CAO recht op 50 uur ontwikkeltijd bij een voltijds aanstelling. Op het IVKO wordt dit vormgegeven via lesvrije dagdelen. Op die manier hebben docenten ook de gelegenheid om samen te ontwikkelen.

5. 1

Een goed inductietraject voor nieuwe docenten

Op het IVKO worden startende docenten opgevangen door hun sectie en daarnaast begeleid door twee beeldcoaches. Docenten volgen ook een meerjarige montessorischoling. Voor meer praktische zaken is er een boekje plus een werkbegeleider. In schooljaar 21/22 is het inductietraject kritisch geëvalueerd en waar nodig volgen aanpassingen.

Bekwaamheid docententeam

De bekwaamheden van de docenten worden vastgelegd in het systeem IPTO en jaarlijks aangeleverd aan de Onderwijsinspectie. Op een enkele uitzondering na zijn alle docenten passend bevoegd voor de jaarlagen en niveaus waarop zij lesgeven. Ongeveer twee procent van de lessen wordt gegeven door een docent in opleiding. Daarnaast is er 1 sectie zonder eerstegraads bevoegd docent maar er is wel een docent in opleiding daartoe.

5 • 2

KWALITEITSBELEID

Het kwaliteitsbeleid van het IVKO is beschreven in de volgende documenten:

MSA

- Kwaliteit in vijf cirkels – verankering van een MSA-brede cultuur van leren en verbeteren

IVKO

- Examenanalyse (jaarlijks)
- Vakwerkplannen
- Opbrengstgericht Werken Cyclus van VO-Raad
- Verbeterplan Onderwijsinspectie 2020

Kwaliteit in vijf cirkels: kwaliteitsagenda van de MSA

De MSA heeft haar kwaliteitsbeleid samengevat in vijf cycli:

- 1. Cirkel van beloften en vervulling:** hoe vertalen we onze beloften in concrete doelen en budgetten, en in hoeverre realiseren we ze?
- 2. Cirkel van opbrengsten:** hoe houden we systematisch de vinger aan de pols ten aanzien van doorstroom- en examenresultaten?
- 3. Cirkel van reflectie:** hoe organiseren we continue feedback uit onze buiten- en binnenwereld en hoe leren we hiervan?
- 4. Cirkel van dialoog:** hoe zorgen we ervoor dat we structureel in gesprek komen en blijven met alle relevante belanghebbenden?
- 5. Cirkel van verantwoording:** hoe en wanneer leggen we rekenschap af aan de partijen die daar recht op hebben?

Deze cycli zijn vertaald in een concrete kwaliteitsagenda. Deze is op haar beurt geborgd in de voortgangsgesprekken die de schoolleiding van het IVKO voert met de bestuurder (drie maal per jaar). De belangrijkste analyses betreffende de examenresultaten en de onderwijsresultatenkaart worden ook voorgelegd aan de Commissie kwaliteit en Onderwijs van de Raad van Toezicht. De bekwaamheid van docenten wordt vastgelegd door de salarisadministratie van de MSA.

De vier scholen van de MSA streven allen naar een cultuur van leren en verbeteren. Het IVKO heeft hierin grote stappen gezet de afgelopen jaren. Dat betekent dat het in onze organisatie steeds meer de gewoonte is om met elkaar en met de leerlingen te reflecteren op de kwaliteit van ons onderwijs. Hieronder lichten we een aantal IVKO-specifieke elementen uit.

TRIPS-enquêtes: een directe manier van feedback

Docenten op het IVKO maken gebruik van het systeem TRIPS om de tevredenheid van leerlingen ten aanzien van hun lessen te onderzoeken. De docent kan op een zelf gekozen moment leerlingen-quêtes uitzetten over een thema naar keuze. Dit kan bijvoorbeeld gaan over de lesstart, maar ook over hoe en of de docent aanzet tot reflecteren, of de docent voldoende keuze biedt, of in hoeverre de leerling voldoende feedback krijgt. Beoogd wordt dat de enquêtes leiden tot gesprekken tussen leraar en leerling en wederzijds eigenaarschap voor het welslagen van een les.

Tijdens het jaarlijkse ontwikkelgesprek laat de docent zien welke enquêtes hij of zij heeft uitgezet en worden de uitkomsten daarvan besproken. De bedoeling is docenten te stimuleren tot een onderzoekende houding waarbij zij oprecht nieuwsgierig zijn naar de leer- en ontwikkelopbrengsten van hun leerlingen en bereid zijn tot zelfreflectie.

Opbrengstgericht werken cyclus en examenanalyse

Alle secties hebben een vakwerkplan volgens het format van de Opbrengst Gericht Werken-cyclus van de VO-Raad. In deze plannen beschrijven de secties wat zij zouden willen bereiken met hun leerlingen, waarom en op welke wijze. Zij beschrijven de leer- en ontwikkelopbrengsten in brede zin en zij beschrijven de doorlopende leerlijn van onderbouw tot bovenbouw. De vakgroepen hebben deze plannen ook aan elkaar gepresenteerd (schooljaar 21/22) en dit zal periodiek worden herhaald.

Ieder jaar maken de secties met elkaar een analyse van de examenresultaten. De gehele sectie, en niet alleen de examendocenten, gaat hierover in gesprek met de schoolleiding en examensecretaris. In deze gesprekken wordt besproken waar de gewenste opbrengsten zijn behaald, waar verbetering nodig is en hoe dat bewerkstelligd kan worden. Deze gesprekken zijn open en onderzoekend. Wanneer er verbeterthema's zijn die door verschillende vaksecties aan de orde worden gesteld, kan de schoolleiding daarop acteren. Zo heeft de constatering dat IVKO-leerlingen verhoudingsgewijs zwak scoren op de rekenonderdelen binnen de examens van economie, biologie en Nask1 ervoor gezorgd dat we het rekenonderwijs hebben verstevigd en door laten lopen tot de voorexamenklassen. De constatering dat leerlingen moeite hebben met het goed lezen van examenteksten en examenvragen heeft geleid tot een programma voor begrijpend lezen in de bovenbouw. Beiden starten in schooljaar 22/23.

MSA-brede leernetwerken: leren door onderlinge uitwisseling

Medewerkers van de vier MSA-scholen treffen elkaar drie keer per jaar op een MSA-brede leernetwerkbijeenkomst. Op deze momenten hebben vakgroepen de ruimte met elkaar te leren. Ook zijn er dan leercirkels van medewerkers die een bepaalde rol hebben, zoals de zorgcoördinatoren en de examensecretarissen. Als laatste zijn er thematische leercirkels zoals die op het gebied van kwaliteit.

Medezeggenschap & inspraak

Het IVKO heeft verschillende manieren waarop inspraak en medezeggenschap is geregeld:

- **De DMR**, ofwel deelmedezeggenschapsraad, beslist mee over het beleid op school zoals voorgeschreven in de Wet op Medezeggenschap. De DMR bestaat uit personeel en ouders en leerlingen. Zo zijn alle betrokkenen vertegenwoordigd. Samen hebben de MR-leden één doel: beter onderwijs.
- **De OuderResponsGroep** is een informeel overlegorgaan waarbij een groep ouders vier keer per jaar bijeenkomt en meedenkt over beleid op school of feedback geeft op door de schoolleiding aangedragen thema's. Ook is er altijd ruimte voor ouders om eigen onderwerpen in te brengen. De ORG draagt bij aan de ouderbetrokkenheid maar houdt ons ook een spiegel voor over hoe onze mooie bedoelingen in de praktijk worden ervaren door ouders (en hun kinderen). In schooljaar 22/23 zal de ORG iets anders vormgegeven worden: twee bijeenkomsten met ouders die langdurig betrokken willen zijn bij de ORG en twee thematische open bijeenkomsten.
- **De leerlingenraad** is aan steeds actievare vertegenwoordiging van alle klassen op het IVKO. Deze leerlingen praten mee over het onderwijs op school en dragen ook zelf punten aan. De directeur sluit altijd aan om te luisteren.

SAMENVATTING ONDERWIJSKUNDIG BELEID

Ons onderwijskundig beleid wordt jaarlijks samengevat in de schoolgids van het IVKO. Wij verwijzen hier dan ook graag naar (zie de website). Ook relevant zijn:

MSA

- Onze visie – de stad Amsterdam als proeftuin

IVKO

- Cultuurbeleidsplan 2019-2023
- Vakwerkplannen
- DAMU-beleidsplan
- Cultuurbeleidsplan
- PTA's
- Overgangsbeleid
- Toetsbeleid

Hieronder worden enkele hoofdlijnen kort samengevat.

Vakkenaanbod en profielkeuzes

Het IVKO biedt mavo- (vmbo-t) en havo-onderwijs. De school is onderverdeeld in jaarlagen: A (eerste jaar), B (tweede jaar), C (derde jaar), D (4 mavo), H4 (4 havo) en H5 (5 havo). Belangrijk aspect hierbij is dat we veel tijd inruimen voor onderwijs in de kunstvakken. Alle leerlingen doen examen in minimaal een kunstvak. In de onderbouw wordt ongeveer een derde van de tijd ingeruimd voor kunstvakken. Dat betekent dat een leerling in aanzienlijk minder tijd toch tot hetzelfde resultaat moet komen als op een reguliere mavo (vmbo-t) of havoschool.

De volgende vakken worden aangeboden

A-jaarlaag: Nederlands, Engels, geschiedenis, aardrijkskunde, Frans, biologie, beeldende vorming (met disciplines tekenen, handvaardigheid, foto, textiel, keramiek), film, dans, muziek, mime, drama, toegepast rekenen, mijn brein & ik, mentoruur, IVKO-uren (keuze-werktijd), digitale vaardigheden, lichamelijke oefening en individuele coachingsmomenten

5 . 3

B-jaarlaag: Idem aan A-jaarlaag, minus mijn brein & ik en rekenen. De vakken Duits, economie en nask worden toegevoegd.

C-mavo: Idem aan B-jaarlaag, waarbij er echter een keuze wordt gemaakt tussen Frans en Duits. De kunstvakken worden aangeboden in C-modules. Alle leerlingen volgen een brede beeldende module in Atelier IVKO. Vervolgens kiezen de leerlingen een podiumvak (dans, muziek of drama). En als derde module maken ze een keuze uit een extra podiumvak of een verdiepende module foto, film, mode & textiel of theatertechniek.

D-mavo: Aan het eind van het derde leerjaar kiezen de leerlingen voor een profiel: Techniek, Zorg & Welzijn, Economie of Landbouw. Ieder profiel kent zijn eigen verplichte vakken. In de derde klas volgen de leerlingen drie kunstmodules. In één van deze kunstvakken doen de leerlingen vervolgens examen. In de examenklassen wordt ook een LOB-uur aangeboden.

C-havo: Identiek aan C-mavo waarbij zowel Frans als Duits worden gevolgd en waar natuur- en scheikunde worden gegeven.

4 en 5 havo: Aan het eind van het derde jaar wordt een keuze voor een profiel gemaakt. Het IVKO biedt drie profielen aan: Cultuur & Maatschappij (C&M) en Economie & Maatschappij (E&M) en vanaf schooljaar 21/22 ook Natuur & Gezondheid. Bij ieder profiel hoort een aantal verplichte vakken. In het profiel N&G worden ook wiskunde B, scheikunde, biologie en Natuur, Leven en Technologie aangeboden. Deze vakken zijn in schooljaar 21/22 geïntroduceerd.

Onderwijstijd

Het IVKO voldoet aan de wettelijke normen voor de onderwijstijd. Het reguliere rooster omvat voor alle jaarlagen en alle profielen ongeveer 40 lessen van 40 minuten per week.

Doorlopende leerlijn en vakwerkplannen

Iedere sectie heeft een vakwerkplan opgesteld waarin een doorlopende leerlijn is geborgd. Tevens wordt hierin toegelicht hoe de kerndoelen en de referentieniveaus worden behaald.

Burgerschapsonderwijs

Democratie bestaat niet vanzelf. Het kunnen verdragen van pluriformiteit in denkbeelden, vraagt training. Het is de wettelijke plicht van scholen om bij te dragen aan het burgerschapsonderwijs.

Burgerschap wordt daarbij gedefinieerd als het maatschappelijk functioneren van vrije individuen die op gelijke basis samen de samenleving kunnen vormgeven (Nieuwelink, 2018).

Burgerschap heeft een politieke, maatschappelijke, sociale en interpersoonlijke dimensie. Dit wordt vertaald in het curriculum van het IVKO maar ook in het pedagogisch beleid. Montessorionderwijs heeft als doelstelling leerlingen voor te bereiden op een verantwoordelijke rol in de samenleving. In die zin ligt de kern van burgerschaps- onderwijs al verankerd in de pedagogische visie van het IVKO.

Het is de plicht van scholen om kennis bij te brengen over de democratische rechtstaat en het respect hiervoor te stimuleren. Dit is verankerd in het curriculum van de vakken maatschappijleer, maatschappijkunde (mavo), maatschappijwetenschappen (havo) en geschiedenis. Daarnaast is het onze plicht om leerlingen de sociale en maatschappelijke competenties bij te brengen die nodig zijn om bij te dragen aan een pluriforme samenleving. Dat laatste gaat dus veel meer om het IVKO als oefenplaats voor deze competenties. Als plek waar schurende dilemma's op een veilige en respectvolle manier besproken kunnen worden. Als plek waar verschillen mogen bestaan.

Op het IVKO is het burgerschapsonderwijs in ontwikkeling. Uit onderzoek blijkt dat een structureel en duurzaam programma beter werkt dan losse projecten. In de schoolplanperiode zullen we meer samenhang aanbrengen in ons burgerschapsaanbod en tevens heldere doelen benoemen.

Aan het begin van deze schoolplanperiode is het burgerschapsonderwijs als volgt vorm gegeven in ons pedagogisch klimaat en ons lesaanbod:

Pedagogisch klimaat

- De kern van ons pedagogische klimaat is: jij doet ertoe. Dat vergroot het vertrouwen van leerlingen in de samenleving. Ook leven we voor dat tegenspraak mag, met behoud van respect en relatie.
- Leerlingen krijgen veel ruimte zichzelf te uiten. Het kunstaanbod (drama en beeldende vorming bijvoorbeeld) draagt daar vanzelfsprekend in grote mate aan bij.
- Er is ruimte om in discussie te gaan en verschillende perspectieven komen aan bod. Dat ervaren leerlingen in de klas, maar wordt daar ook geoefend (bijvoorbeeld tijdens debatlessen binnen het vak Nederlands)
- Leerlingen hebben invloed op het schoolbeleid via de leerlingenraad en via enquêtes.

Lesaanbod

- In de lessen van de sectie maatschappij komen de universele burgerschapsonderwerpen aan bod: rechtvaardigheid, kinderrechten, diversiteit, solidariteit, discriminatie, terrorisme en genocide.
- In de lessen Nederlands oefenen leerlingen met essentiële burgerschapsvaardigheden als debatteren en luisteren. In het beeldende curriculum worden leerlingen met complexe opdrachten uitgedaagd zich te verhouden tot actuele maatschappelijke thema's.
- Daarnaast zijn er veelvuldig kunstzinnige en culturele excursies waarbij bovenstaande onderwerpen in een vorm terugkomen die discussie en reflectie oproept. Dat varieert van dialoogvoorstellingen van onze samenwerkingspartner dansgezelschap AYA, tot het jaarlijks bezoeken van het IDFA, tot het maken van een productie met leerlingen van een ISK-school.
- We maken gebruik van de tastbare geschiedenis die je kunt vinden in de stad Amsterdam. Veel van dit erfgoed heeft een relatie tot de burgerschapsthema's. De verhalen van dit erfgoed worden vaak weer tot leven gebracht tijdens herdenkingen of vieringen. Het IVKO neemt hier actief aan deel. Dit varieert van de gezamenlijke schoolbrede viering van Ketikoti (het einde van de slavernij), tot actieve deelname aan herdenkingen van de Tweede Wereldoorlog of onze samenwerking met Voices of Tolerance, een programma van Museum Ons Lieve Heer op Solder waarin vmbo-leerlingen uitgenodigd worden hun stem te laten horen rond thema's als vrijheid, tolerantie en (religieuze) diversiteit.

Ondersteuning

Het IVKO maakt deel uit van het Samenwerkingsverband Voortgezet Onderwijs Amsterdam-Diemen ondersteunt scholen bij het organiseren van passend onderwijs voor iedere leerling.

Het IVKO heeft in het SchoolOndersteuningsPlan (SOP) in detail beschreven op welke wijze de zorg is georganiseerd en welke extra ondersteuning kan worden geboden. De meest actuele versie van dit SOP is op de website te vinden.

Iedere klas wordt begeleid door een of twee mentoren. Iedere mentor is gekoppeld aan een aantal leerlingen en voert individuele coachingsgesprekken met die leerlingen. De mentor houdt het welbevinden en de studievoortgang in de gaten. Voor ouders is de mentor het eerste aanspreekpunt binnen de school.

Wanneer de basisschool bij de overdracht van een leerlingen aan het IVKO heeft gemeld dat er leerachterstanden zijn, krijgen de betreffende leerlingen extra ondersteuning. Op het IVKO krijgen

deze leerlingen in het eerste en tweede jaar extra taal- en rekenondersteuningslessen en in sommige gevallen ook huiswerkbegeleiding. De afspraken over de ondersteuning en het advies worden vastgelegd in een Ontwikkelings- en Perspectief Plan (OPP).

Wanneer een leerling ernstige leerproblemen heeft, zich sociaal niet goed kan redden of zelf aangeeft dat het niet goed gaat, is er vaak meer nodig dan alleen de hulp van een mentor. Er kan dan externe hulp worden ingeroepen. De mentor en zorgcoördinator overleggen dit met ouders. Het komt ook voor dat advies gewenst is van de vaste ketenpartners van de school. Tezamen vormen zij het Zorg- en Advies-team (ZAT). De ZAT-leden zijn de Ouder- en Kindadviseur (OKA), de Begeleider Passend Onderwijs (BPO), de schoolarts (GGD) en de leerplichtambtenaar (LPA). De zorgcoördinator en de mentor bespreken het advies van het ZAT met de ouders en maken afspraken over de inzet van de extra begeleiding.

Soms hebben leerlingen tijdelijk wat meer aandacht nodig dan de mentor kan geven. In dat geval kan een leerlingbegeleider uitkomst bieden. Het IVKO heeft enige capaciteit om leerlingen kortdurend en gestructureerd te helpen weer om op school weer tot leren te komen. Leerlingen worden hiertoe door hun mentor aangemeld bij de zorgcoördinator. Leerlingen die last hebben van faalangst bieden wij een faalangstreductietraining aan.

Leerlingen die aangemeld zijn met een specifieke ondersteuningsbehoefte, kunnen tijdelijk worden ondersteund door de Begeleider Passend Onderwijs (BPO). Het is hierbij wel van belang dat de gevraagde extra ondersteuning past binnen het schoolondersteuningsplan (SOP) van het IVKO. Deze tijdelijke steun in de rug wordt na iedere onderwijsperiode geëvalueerd.

Omgaan met taal- en rekenachterstanden

Alle A-leerlingen worden aan het begin van het eerste jaar op het IVKO gescreend op begrijpend lezen, woordenschat en spelling. Als uit deze screening blijkt dat het begrijpend lezen en/of spelling nog niet op niveau is, wordt een leerling in de taalklas geplaatst. Dit is een wekelijkse ondersteuningsles. Aan het eind van de B-klas vindt de laatste taalscreening plaats. Tevens worden alle leerlingen gescreend op rekenvaardigheid.

Leerlingen met een dyslexie-verklaring kunnen gebruikmaken van wekelijkse dyslexie-ondersteuning. Begin van het schooljaar worden alle nieuwe dyslectische leerlingen door de dyslexiecoördinator voor die ondersteuning uitgenodigd voor een kennismakingsgesprek waarin wordt vastgesteld welke ondersteuningsbehoefte die leerling

heeft. Docenten worden op de hoogte gebracht van deze compenserende afspraken per leerling. Alle dyslectische leerlingen hebben recht op verlenging bij toetsen. Vanaf schooljaar 21/22 werken we ook met voorleessoftware voor toetsen en SE's.

In de eerste twee leerjaren is er een uur begrijpend lezen toegevoegd aan de uren voor het vak Nederlands (start schooljaar 22/23). Daarnaast zijn er keuze uren voor bovenbouwleerlingen waarin zij voorbereid worden op het lezen van complexe examenteksten.

Vanaf schooljaar 22/23 is er ook een doorlopend rekencurriculum tot en met de voorexamenklas. Leerlingen waarbij bij binnenkomst een rekenachterstand wordt vastgesteld, of leerlingen die op latere toetsen uitvallen, komen in aanmerking voor extra rekenondersteuning naast de reguliere rekenles. We werken met een digitale adaptieve lesmethode waarin alle rekenonderdelen aan de orde komen die de leerlingen moeten beheersen voor de rekentoets én voor verschillende andere zaakvakken.

Leerlingvolgsysteem

Magister is het digitale programma dat op het IVKO gebruikt wordt als leerlingvolgsysteem en als Elektronische Leeromgeving (ELO). Leerlingen gebruiken Magister om hun persoonlijke agenda, het rooster en roosterwijzigingen te bekijken. Ouders kunnen hierin de vorderingen van hun kind bekijken. Docenten gebruiken Magister om de studiewijzers voor de vakken zichtbaar te maken voor leerlingen. En om aftekeningen, cijfers en PTA te verwerken, verslagen te maken en absenties van leerlingen bij te houden.

Veiligheid en anti-pestbeleid

Het IVKO is een veilige school voor leerlingen en medewerkers. Jaarlijks wordt de veiligheidsmonitor afgenomen en publiceren we de resultaten op scholen op de kaart. Die resultaten laten stevast zien dat het IVKO zowel in fysieke als sociale zin een veilige school is en ruim boven de benchmark scoort.

Het schoolgebouw voldoet aan alle veiligheidseisen. We hebben gediplomeerde bedrijfshulpverleners. We werken volgens een schoolveiligheidsplan, maken gebruik van een incidentenregistratiesysteem en hebben een veiligheidscoördinator.

Vanaf augustus 2015 moet elke school over een vertrouwenspersoon beschikken, al dan niet in combinatie met een antipestcoördinator én een bewezen effectief antipestprogramma. Het IVKO heeft twee vertrouwenspersonen en een anti-pestcoördinator.

Jack	Jack	XLR	XLR	Euro	Overig
bol	Kabel	Kabel	Kabel	Stekker	

YAMAHA MO8

DNO kleine Studio

BIJLAGE 1

DAMUBELEIDSNOTITIE

Slechts twaalf scholen in Nederland mogen gebruikmaken van de wettelijke DAMU-regeling. Vanaf schooljaar 2017-2018 is het IVKO een van die twaalf. De DAMU-status geeft ons de mogelijkheid om toptalent in dans en muziek de ruimte en tijd te geven hun talenten te ontplooien. Concreet gaat het dan om leerlingen die een vooropleiding dans of muziek volgen aan een erkende Hbo-instelling, zoals het Amsterdams Conservatorium en de Academie voor Dans en Theater van de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten. Het IVKO werkt intensief samen met de dansvooropleiding 5 O’Clock van de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten.

Bijzonder is dat DAMU-leerlingen zich op het IVKO niet alleen ontplooien in de dans of muziek, maar ook een breed palet aan andere kunstdisciplines volgen. Vanuit de gedachte dat dit het kunstzinnig makerschap voedt. Ook bijzonder is dat het IVKO talentklassen heeft opgezet in samenwerking met de vooropleidingen die een vloeiende doorstroom naar de vooropleidingen mogelijk maakt. Het IVKO trekt vooral leerlingen die zich wat dans betreft werpen op moderne dans, musical, urban en hiphop; wat muziek betreft richten de leerlingen zich vooral op jazz en popmuziek (in de brede zin van het woord).

De DAMU-status is voor het IVKO belangrijk omdat:

- We zo toptalent de ruimte kunnen geven zich te ontwikkelen.
- De toptalenten ook andere leerlingen inspireren & motiveren het beste uit zichzelf te halen.
- Het de voedingsbodem is voor een inspirerende, vruchtbare en intensieve samenwerking met de 5 O’Clock vooropleiding.
- De talentklassen muziek en dans die het IVKO heeft opgezet in samenwerking met de vooropleidingen bewezen succesvol zijn in het scouten van nieuw talent. Ieder jaar stromen er leerlingen vanuit de talentklassen door naar de vooropleidingen.
- De aansluiting tussen middelbare school, vooropleiding en uiteindelijke kunstopleiding versoepeld wordt en de lat hoog wordt gelegd.

DAMU in meer detail

Aanmelding

Basisschoolleerlingen die een vooropleiding dans of muziek volgen aan een HBO kunnen zich aanmelden voor de DAMU-profielklas van het IVKO. Het aantal beschikbare plekken is groot genoeg om plaatsing te kunnen garanderen. Maar voordat zij zich kunnen inschrijven, doen de leerlingen mee aan een intakemiddag. Op zo’n middag willen we graag zien dat de leerling een brede interesse in kunst en creativiteit heeft en een onderzoekende houding. De DAMU-coördinator stelt zich voor aan de betreffende leerlingen en gezamenlijk verkennen we of de leerling op zijn plek is op het IVKO, waar de leerling naast dans of muziek ook meer kunstvakken krijgt. Zij-instroom-leerlingen die deelnemen aan een vooropleiding dans of muziek krijgen voorrang op alle andere leerlingen.

Het IVKO werkt nauw samen met de 5 O’Clock dansopleiding van de AHK. Op een enkele uitzondering na nemen alle dansleerlingen deel aan een van de vooropleidingen van de 5 O’Clock: teen, peer, weekend. Daarnaast waren er in de afgelopen jaren enkele leerlingen die de jazz-vooropleiding aan het Conservatorium van Amsterdam volgden. Het aantal DAMU-leerlingen is niet groot genoeg om aparte klassen te formeren. Dit is ook niet nodig omdat de vooropleidingen buiten schooltijd plaatsvinden, vanaf 17u en in het weekend.

Begeleiding van DAMU-leerlingen

DAMU-leerlingen worden vanaf de start begeleid door een speciale DAMU-mentor, dansdocent Maureen Gefken. Ieder jaar is er een ouderavond waarbij ouders en leerlingen worden ingelicht over de mogelijkheden die school biedt om het onderwijs en de toetsing aan te passen binnen de wettelijke regeling. Tevens is er dan informatie over de reiskostenregeling en andere mogelijkheden van financiële tegemoetkoming. De DAMU-coördinator maakt vervolgens met iedere leerling individueel maatwerkafspraken over welke faciliteiten zij nodig hebben. De DAMU-coördinator brengt de mentoren en docenten van de betreffende leerlingen van de afspraken op de hoogte. Waar nodig wordt ook de examensecretaris betrokken.

Maatwerkafspraken voor DAMU-leerlingen

Het IVKO kan DAMU-leerlingen binnen de kaders van de DAMU-regeling bijzondere faciliteiten aanbieden. Dat doen wij altijd op maat en afgestemd op de betreffende leerling. Faciliteiten bestaan bijvoorbeeld uit verlichting van het onderwijspakket door bepaalde vakken niet te volgen. In de onderbouw betreft dit lichamelijke opvoeding (lo). Op de mavo betreft dit in de bovenbouw lichamelijke

opvoeding, maatschappijleer en een kunstvak. In de havo-bovenbouw betreft dit lo, maatschappijleer, ckv en een profiel keuzevak. Ook is er de mogelijkheid om toetsen of examens te spreiden om ruimte te beiden voor optredens en oefening, in uitzonderlijke gevallen zelfs het centraal examen. Zie voor gedetailleerde informatie de wettelijke regeling: beleidsregel DAMU-licentie VO 2020.

De ervaring van de afgelopen jaren leert dat de meeste DAMU-leerlingen op het IVKO het meeste baat hebben bij flexibiliteit in het rooster en spreiding van toetsen en schoolexamens. Veel leerlingen willen het onderwijsprogramma volledig volgen, maar hebben het nodig om in de middag op lange schooldagen eerder te stoppen om op tijd te zijn voor hun vooropleiding. Hier wordt dan rekening mee gehouden. Ook wordt er na iedere toetsweek ruimte ingepland voor inhaalmomenten voor DAMU-leerlingen. De ervaring leert ook dat alle DAMU-leerlingen (op eentje na) eindexamen doen in dans of muziek op school en dat leerlingen er niet voor kiezen een kunstvak te laten vallen of hun vooropleiding in te brengen als examenvak (Vo-da, vo-mu).

Talentklassen: toeleiding naar de vooropleidingen

Met ingang van schooljaar 2015-2016 zijn we gestart met talentklassen voor dans en muziek. Na auditie krijgen leerlingen buiten het curriculum in 28 weken een aanbod waarin hun talenten verder en sneller ontwikkeld worden. Op deze manier kunnen gemotiveerde leerlingen ontdekken in hoeverre een vervolgopleiding in de richting van dans of muziek iets voor hen is, en tevens worden talenten gescout en verder ontwikkeld. De leerlingen van de talentklassen treden gezamenlijk minimaal jaarlijks op in een professioneel theater om podiumervaring op te doen.

De talentklas vindt plaats op de locatie van de 5 O'Clock opleiding en wordt ook gegeven door docenten van de 5 O'Clock. De doorstroom is heel succesvol. Van de huidige DAMU-leerlingen is een derde gescout in de talentklassen. Leerlingen hoeven in dat geval geen auditie te doen.

De talentklas muziek vindt plaats op het IVKO. Deze wordt geprogrammeerd door een externe docent, liefst gelieerd aan het Conservatorium van Amsterdam, ondersteund door twee stagiaires van ROC (PACT+).

Financiën

Het volgen van een vooropleiding dans of muziek is kostbaar. Als dit financieel een probleem is, kan het Jongeren Cultuur Fonds misschien uitkomst bieden. Zie ook: www.jongerencultuurfonds.nl.

Daarnaast kunnen DAMU-leerlingen onder voorwaarden in aanmerking komen voor een reiskostenvergoeding. Zie daarvoor de website van de Dienst Uitvoering Subsidies aan Instellingen (dus-i.nl).

Samenwerking met de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten (AHK)

In 2016 heeft het IVKO een samenwerkingsconvenant gesloten met het Conservatorium van Amsterdam en de Academie voor Theater en Dans (ATD).

Dit convenant heeft vooral op het gebied van dans geleid tot een hechte samenwerking:

- Er zijn altijd stagiaires van de docentenopleidingen van de AHK in opleiding op het IVKO. In het bijzonder worden er ieder jaar drie DIO's dans opgeleid.
- Docenten van de 5 O'Clock zijn gecommiteerde bij de dansexamens van de IVKO-leerlingen op de mavo en havo.
- De talentklas dans wordt volledig uitgevoerd door en op de 5 O'Clock
- De docent dans van het IVKO is gecommiteerde bij de afsluitende examens van de opleiding Docent Dans aan de Academie voor Theater en Dans.

Overige relevante samenwerkingen

Danstheater AYA

Met Danstheater AYA werkt het IVKO al vanaf 2005 samen. Twee tot drie keer per jaar gaan we naar de studio om te kijken naar Try-outs. De mening van onze leerlingen is belangrijk voor AYA omdat ze heel goed kunnen verwoorden wat ze zien en door vragen te stellen en te beantwoorden van dansers en de choreograaf kan de voorstelling bijgewerkt worden voordat ze het theater ingaan. Daarnaast is AYA geregeld op onze school voor workshops.

Incidentele samenwerkingen: Nationale Opera & Ballet en IVKO-week

Naast alle vaste activiteiten zijn er elk jaar een of meerdere 'losse' samenwerkingsverbanden. Zo heeft het IVKO meermalen een voorstelling gemaakt in samenwerking met de Nationale Opera & Ballet. Tijdens de jaarlijkse IVKO-week werken dansleerlingen samen met jonge choreografen in hiphop, urban, jazz, of andere moderne stromingen.

Evaluatie van vier jaar DAMU-status en toekomstplannen

Het aantal DAMU-leerlingen is na een aarzelende start gegroeid naar 27 in schooljaar 2020/2021 en groeit door richting 35 in schooljaar

2021/2022. Opvallend daarbij is dat het aantal dansleerlingen vele malen groter is dan het aantal leerlingen dat een vooropleiding volgt aan het Conservatorium van Amsterdam. Daarbij speelt waarschijnlijk een rol dat IVKO-leerlingen veelal op pop zijn georiënteerd en er geen passende vooropleiding voor hen is aan het CvA. Dit betekent ook dat de samenwerking met het Conservatorium van Amsterdam nog te weinig uit de verf is gekomen. De samenwerking met de 5 O'Clock, de vooropleiding van de ATD, is echter uitermate goed en vruchtbaar voor beide partijen. De IVKO-leerlingen hebben profijt van de kennis en kunde van het ATD, ook de leerlingen die niet aan de vooropleiding deelnemen.

Op het gebied van muziek hebben we de ambitie om ook hier de lat hoger te leggen en steviger samen te werken. Een eerste stap daarbij is de ambitie om de talentklassen vanaf dit jaar te laten uitvoeren door een docent van het Conservatorium van Amsterdam in een vernieuwd format. Tevens beogen we de samenwerking op mbo-niveau nieuw leven in te blazen. Met PACT+, de opleiding voor theater, dans, muziek en music production was er in het verleden veel contact maar door personele wisselingen is dit verwaterd. Een samenwerking op bestuurlijk niveau kan ook hier de doorstroming van leerlingen bevorderen. Een andere wens is een samenwerking met de Herman Brood Academie aan te gaan. We denken hierbij aan de mogelijkheid gastdocenten aan te trekken van deze scholen, hen in te zetten als geëngageerde bij de examens mavo (PACT+ en Herman Brood Academie) en havo (Conservatorium), samenwerking in de talentklas, voorrang bij audities.

Tekst

Kim Wannet

Kaderteksten

Marleen van der Wolde

Kees Lazonder

Anneke Willemsen

Vormgeving

V+V vormgevers:

Margriet Versluis + Rosa Vitalie

www.versluisvitalie.com

Fotografie

Ivo de Bruijn

Minke Faber

Marc de Groot

Ninette Schostack

Drukwerk

Raddraaier SSP